HET LAND VAN AALST

Tijdschrift van de
Geschiedkundige
Vereniging
Het Land van Aalst

Het Land van Aalst

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

Uitgegeven door de geschiedkundige vereniging "Het Land van Aalst", met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, het Provinciebestuur van Oost-Vlaanderen, de stad Aalst en de stad Ninove.

Prijs voor een jaarabonnement:
Leden: 550 fr. - Steunende leden: 800 fr. - Beschermende leden: 1.200 fr.
Te storten op rek. 000-0586911-61 van Het Land van Aalst,
Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem.

De vereniging werd opgericht in 1949 en heeft als werkgebied de gemeenten van de vroegere bestuurlijke eenheid "Het Land van Aalst" in haar grootste uitgestrektheid, alsmede van enkele aangrenzende Oostvlaamse gemeenten (grosso modo de streek tussen Schelde en Dender). Initiatiefnemers en stichters waren + Albert Van Lil (beheerder 1949-66) en + Jozef Van Overstraeten (voorzitter 1949-52). Tot de stichters hoorden eveneens + Arthur Broeckaert, + Hendrik Vangassen (voorzitter 1954-63), + Jozef Van Cleemput, + Jozef De Brouwer, + Valère Gaublomme, Frits Van Acker, Basiel Boel, + Marcel Cornelis en + Jules Pieters. Latere voorzitters waren + Jozef Borremans (1953-1954), + Frits Courteaux (1963-1980) en Luc De Rijck (1980-1984) erevoorzitter.

Het bestuur van de vereniging is als volgt samengesteld:
Luc Robijns, voorzitter
Marcel Cock, ondervoorzitter
Basiel Boel (erebestuurslid), Lieve De Mecheleer, Marc Uyttersprot (bibliothecaris-archivaris), Geert Van Bockstaele (beheerder), Mieke Van Damme, Dirk Van de Perre (redactiesecretaris), Georges Vande Winkel (bibliografie), Bart Van Langenhove, Wilfried Vernaeve (verslaggever).

Ledenadministratie en algemene correspondentie:
Geert Van Bockstaele, Bevegemstraat 14, 9620 Zottegem
tel. en fax (09) 360 19 04
Redactiesecretariaat en toezending kopij:
Dirk Van de Perre, Hoogstraat 23, 9401 Ninove-Pollare
tel. (054) 33 73 27

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.
Verantwoordelijke uitgever: Dirk Van de Perre
Zetel van de vereniging: Tulpstraat 1, 9308 Aalst-Hofstade
Kaftontwerp: Bart Maris
Druk: De Riemaecker Printing, Nukerkeplein 9, 9681 Nukerke (055) 21 14 04

Op de kaft is de penning van "Het Land van Aalst" (1617) weergegeven. Op de voorzijde staat het wapenschild van de twee steden Aalst en Geraardsbergen, op de achterzijde dat van de vijf baronieën Rode, Gavere, Zottegem, Boelare en Schorisse.

ISSN 0778-7731

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN HET LAND VAN AALST 1998 (MET AANVULLINGEN UIT VORIGE JAREN)

Georges VANDE WINKEL
Wilfried VERNAEVE

met medewerking van Marcel Cock, Lieve De Mecheleer, Luc Robijns, Marc Uyttersprot, Geert Van Bockstaele, Mieke Van Damme, Dirk Van de Perre, Bart Van Langenhoven

O. ALGEMEENHEDEN

Computertechnologie. Internet (004)

1 - VAN ISTERDAEL Herman, *Okegem op Internet*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (3), p. 57-58.

Bibliografieën van scripties en verhandelingen (013)

2 - [LICENTIAATSVERHANDELINGEN], *Licentiaatsverhandelingen in de Geschiedenis. Academiejaar 1996-1997. Samenvattingen*, (*Studia Historica Gandensia. Publikaties van de Opleiding Geschiedenis van de Universiteit Gent*, 286), Gent, Studia Historica Gandensia en OSGG (Oudstudenten Geschiedenis Universiteit Gent), 1998, 223 p.

3 - [SAMENVATTINGEN], Samenvattingen van Licentiaatsverhandelingen en Proefschriften in 1997 aangeboden in de Studierichting Geschiedenis van de KU Leuven, Leuven, Departement Geschiedenis/Vereniging Historici Lovanienses/Afdeling Oude Geschiedenis, 1998, 264 p.

Bibliografieën van tijdschriften (014)

4 - CLAUWAERT Christel, *De Brabantse Folklore. Register 149 (1961) - 292 (1996)*, Leuven, Provinciale Leergangen voor Opleiding en Bijscholing (onuitgegeven scriptie), 1998.

5 - CLAUWAERT Christel; GOOSSENS Gerd; JANSSENS Nora; LEPEE Silke; SWEERTVAEGHER R.; VAN GENECHTEN H., *De Brabantse Folklore. Register 149 (1961) - 292 (1996)*, Leuven, Provinciale Leergangen voor Opleiding en Bijscholing (onuitgegeven

scriptie), 1998.

6 - DE GROOF Bart; DECROCK Beatrice, *Tijdschriftencatalogus van de bibliotheek van het Algemeen Rijksarchief te Brussel. Catalogue des périodiques de la bibliothèque des Archives générales du Royaume à Bruxelles*, (*Algemeen Rijksarchief. Toegangen in beperkte oplage*, 495), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 483 p.

7 - DE MEULEMEESTER J., *Index locorum et auctorum: vol. 1-20 (1978-1997)*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 21, 1998, p. ---.

8 - DE PUNT Johan, *Registers op de jaargangen XXXI tot XXXV*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 36, 1996, (1 - bijvoegsel), p. 1-4.

9 - [INHOUDSOPGAVE], *Inhoudsopgave periodiek Devotionalia jg. 1982-1998, aflevering 1 tot 100*, - *Devotionalia*, 17, (101), p. 1-56.

10 - MEERSSEMAN Stijn, *Index 1977-1994*, - *Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent*, 18, 1994, (3-4), p. 33-105.

11 - ROGGEN Heribert R. (o.f.m.), *Franciscana: index. Persoons- en zaakregister op de jaargangen/Indices tomorum 1-50 (1946-1995)*, Sint-Truiden, Instituur voor Franciscaanse Geschiedenis, 1996, 192 p.

12 - VAN DER LINDEN Renaat, *Oostvlaamse Zanten (1961-1996)*, (*Nederlandse volkskundige bibliografie. Systematische registers op tijdschriften, reekswerken en gelegenheidsuitgaven*, 37), Schilde, Centrum voor Studie en Documentatie, 1998, 404 p.

13 - VAN TRIMPONT M., *Bibliografie "De Heemschutter" 1992-1996*, - *De Heemschutter*, 1997, (152), p. 11-14.

Vakbibliografieën (016)

14 - BEGHEYN Paul (s.j.), *Bibliography on the History of the Jesuits. Publications in English, 1900-1993*, - *Studies in the Spirituality of the Jesuits*, 28, 1996, (1), p. I-XII en 1-50.

15 - CARNIER M., *De orde van de Allerheiligste Maagd Maria of (Franse)Annuntiaten: Monasticon*, (*Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 8), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 199 p.

Het annuntiatenklooster van Aalst wordt behandeld.

16 - HAVERALS M. e.a., *Bibliographie*, - *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, 91, 1996, p. 1 -648.

8771 nummers

17 - HAVERALS M. e.a., *Bibliographie*, - *Revue d'Histoire Ecclé-*

siastique, 92, 1997, p. 1 -649.

18 -HAVERALS M. e.a., *Bibliographie*, - *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, 93, 1998, p. 1 -558.

19 -HENDRICKX Frans, *Literatuuroverzicht 1996 van de vroomheidsgeschiedenis, voornamelijk in de Nederlanden (met aanvullingen uit vorige jaren)*, - *Ons Geestelijk Erf*, 71, 1997, (4), p. 277-390.

Met auteursregister.

20 -GYPEN Marit, *Bibliografische oriëntatie rond Vlaamse emigratie*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (1), p. 51-60.

21 -MEYERS Willem C.M., *Bibliografie van de in 1996 verschenen publicaties betreffende België en de Tweede Wereldoorlog*, - *SOMA Berichtenblad*, 1998, (30), p. 45-72.

22 -VERSTRAETE Pieter Jan; VAN DEN STEEN Willem (medew.), *Bibliografie van de Vlaamse Beweging. 5: 1986-1990*, Antwerpen, Perspectief, 1998, 244 p.

Bevat alle publicaties over de Vlaamse Beweging sinds haar ontstaan, in tegenstelling tot de delen 1-4 die alleen de periode na 1945 behandelden. 2242 items, alfabetisch op hoofdwoord, met trefwoorden- en auteursregister.

23 -WIENEN Marijke, *Tijdschriftenschouw 1998*, - *Volkskunde*, 99, 1998, (1), p. 63-70; (2), p. 127-138.

24 -FRANCOIS Luc (red.); BAELDE B.; BRESSELEERS Maarten; DESCAMPS Sofie, *De Boerenkrijg (1798). Bibliografie van de fictie- en de non-fictie-literatuur*, Gent, Universiteit Gent - Faculteit Letteren en Wijsbegeerte - Vakgroep Nieuwste Geschiedenis, 1998, 101 p.

Met indices op auteurs, personen en plaatsen.

25 -BEUSEN Paul (B); ROMBAUT Hans (B); PAULY Michel (L), *Bibliografie van de geschiedenis van de steden van België en van het Groothertogdom Luxemburg. Bibliographie d'histoire des villes de Belgique et du Grand-Duché de Luxembourg*, Brussel, Gemeentekrediet, 1998, 895 p.

Deze bibliografie pretendeert de historische productie tot 1993-1994 te bevatten over de geschiedenis van de Belgische en Luxemburgse steden tot 1940. Na een algemeen gedeelte volgt het "stedelijk" gedeelte waarin - voor het werkgebied van de bibliografie - Aalst, Geraardsbergen, Ninove, Ronse en Zottegem aan bod komen. Een auteursregister sluit het geheel af.

26 -[BIBLIOGRAFIE], *Bibliografie van Geert Van Bockstaele*, - VAN BOCKSTAELE Geert (red.), *Verslagen van het elfde en het twaalfde tweejaarlijks colloquium, gehouden te Zottegem (1995)en te Geraardsbergen (1997), (Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis. Voorlichtingsreeks. Nieuwe Reeks, 32-33)*, Aalst, 1997,

p. 93-98.

27 -BLONDE B.(ed.); MARNEF G. (ed.), *Historisch onderzoek m.b.t. het hertogdom Brabant: een historisch overzicht 1993-1995*, - *Bijdragen tot de Geschiedenis*, 80, 1997, (1-3), p. 1-310.

28 -CHARLES Leen; DE HERDT René; LALEMAN Marie Christine, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1994-1995*, - *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent. Nieuwe Reeks*, 49, 1995, p. 283-332.

520 nummers.

29 - DE HERDT René; LALEMAN Marie Christine; VANNIEUWENHUYSE Johan, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1993-1994*, - *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent. Nieuwe Reeks*, 48, 1994, p. 233-278.

250 nummers

30 -HOUSSIAU Jean; NIJSSEN Rombout, *Bibliographie courante archivistique: articles parus dans les revues archivistiques. 1996. Lopende bibliografie voor archiefkunde: artikels verschenen in tijdschriften voor archiefkunde*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Miscellanea archivistica. Manuale*, 24), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 99 p.

31 -JANSSENS Gustaaf, *Verjaagd uit Nederland: Zuidnederlandse emigratie in de zestiende eeuw. Een historisch overzicht (ca. 1968-1994)*, - *Nederlands Archief voor Kerkgeschiedenis*, 75, 1995, p. 102-119.

32 -VAN EENOO R. (o.l.v.), *Bibliographie de l'histoire de Belgique 1994. Bibliografie van de geschiedenis van België 1994. Avec compléments des années antérieures. Met aanvullingen uit voorafgaande jaren*, - *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, 74, 1996, (2), p. 1 -299.

33 -VANDE WINKEL Georges; VERNAEVE Wilfried, *Bibliografie van de geschiedenis van het Land van Aalst 1997 (met aanvullingen uit vorige jaren)*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (3), p. 141-208.

Bibliotheken (026/027)

34 -MILIS Ludo, *De abdij van Ename en haar bibliotheek (Abdijleven)*, - *Ename 974*, 1998, (9), p. 12.

Tijdschrijften (m.i.v. geschiedenis van) (05)

35 -[LEDENLIJST], *Ledenlijst 1997*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 86-96.

36 -[NIEUWE], *Het nieuwe logo van "Het Land van Aalst"*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 62.

37 -ROBIJNS Luc, *Historiek van de Geschiedkundige Vereniging Het Land van Aalst*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 8-23.

38 -VAN DE PERRE Dirk, *De jubileumuitgaven van Het Land van Aalst*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 45-47.

Ingekleurde kaart van het Land van Aalst en vier pentekeningen voor de "Flandria Illustrata" van Antonius Sanderus.

39 -[VIJFTIG], *50 jaar Geschiedkundige Vereniging Het Land van Aalst. 50 jaar Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis. Twaalfde tweejaarlijks colloquium Geraardsbergen, 11 oktober 1997*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 4-61.

Verslag van de referaten met de bindteksten verzorgd door Lieve De Mecheleer.

40 -[LIJST], *Lijst van de beschermende en steunende leden 1998*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 298.

Adresboeken (058)

41 -[ADRESBOEK], *Adresboek van de Historici Lovanienses (1934-1998)*, Leuven, Vereniging Historici Lovanienses/Departement Geschiedenis, 1998, 159 p.

Organisaties (06)

42 -BALTHAZAR Herman, *Toespraak door de heer Herman Balthazar, gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 56-59.

Op het twaalfde tweejaarlijks colloquium van het Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis (Geraardsbergen 11 oktober 1997).

43 -[MARNIXRING], *Marnixring Vlaamse Ardennen. Korte historiek*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 71-72.

44 -PEE Leo, *Historiek van het Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 24-30.

45 -PEE Leo, *Uitreiking van de Frans De Potter - Jan Broeckaertprijs aan Geert Van Bockstaele*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 49-55.

46 -VAN BOCKSTAELE Geert (red.), *Verslagen van het elfde en het twaalfde tweejaarlijks colloquium, gehouden te Zottegem*

(1995)en te Geraardsbergen (1997), (*Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis. Voorlichtingsreeks. Nieuwe Reeks*, 32-33), Aalst, s.n., 1997, 100 p.

Gedeeltelijk als overdruk uit "Handelingen van het Zottegems Genootschap van Geschiedenis en Oudheidkunde" (1995)en "Het Land van Aalst" (1998).

Vrijmetselarij (061.2)

47 -ROECK Alfons, *De vrijmetselarij in het volksgeloof en het volksverhaal*, - *Volkskunde*, 99, 1998, (3), p. 141-268; (4), p. 273-430.

Themanummers.

48 -DE CLERCQ René, *Vrijmetselaars in Groot-Deinze vóór 1830*, - *Bijdragen tot de Geschiedenis der Stad Deinze en van het Land aan Leie en Schelde*, 61, 1994, p. 49-213.

Met vermelding van advokaat Jan-Benedikt Vermandele (Deinze 1756 - Aalst 1825).

49 -VERBRUGGEN [N.N.], *Bronnen voor de studie van de vrijzinnigheid in het AMSAB/CLM*, - *Brood en Rozen*, 1998, (2), p. 145-149.

Musea. Museologie (069)

50 -[PROVINCIAAL], *Het provinciaal archeologisch museum van Velzeke (Zottegem): in toga en palla*, - *Cultureel Jaarboek Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, 50, 1998, p. 189-191.

51 -[PROVINCIAAL], *Provinciaal Museum t'Ename*, - *Ename 974*, 1998, (8), p. 3-14.

52 -[PROVINCIAAL], *Provinciaal museumproject in Ename (Oudenaarde)*, - *Cultureel Jaarboek Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, 50, 1998, p. 191-192.

53 -VAN DER DONCKT Marie-Claire; GOFFAUX Pierre, *Museum t'Ename*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (4), p. 79-84.

Miscellanea (089)

54 -DE SMEDT Raphaël (ed.), *Mechliniensia in honorem Prof. em. Dr. Constantini Van de Wiel septuagenarii*, - *Handelingen van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen*, 98, 1994 [1995], p. 1-439.

55 -[VRIENDENBOEK], *Vriendenboek Luc Stockman. Aangeboden ter gelegenheid van zijn 65e verjaardag tijdens de feestzitting in het gemeentehuis van Aalter op 14 maart 1998*, Aalter, Gemeentebestuur en Eeklo, Werkgroep Vriendenboek Luc Stockman, 1998, 336 p.

O.a. over de bende van Jan de Lichte.

Codicologie. Boekgeschiedenis (09)

56 -COCKX-INDESTEGE Elly; DELSAERDT Pierre; DE SCHEPPER Marcus; WATERSCHOOT Werner; MACHIELS Jeroom (medew.), *Kroniek van het gedrukte boek in de Nederlanden tot 1940. 20, - Archief- en Bibliotheekwezen in België. Archives et Bibliothèques de Belgique*, 65, 1994, p. 239-306.

57 -COCKX-INDESTEGE Elly; DELSAERDT Pierre; DE SCHEPPER Marcus; WATERSCHOOT Werner, *Kroniek van het gedrukte boek in de Nederlanden tot 1940. 22, - Archief- en Bibliotheekwezen in België. Archives et Bibliothèques de Belgique*, 67, 1996, p. 359-434.

58 -COCKX-INDESTEGE Elly; DELSAERDT Pierre; DE SCHEPPER Marcus; WATERSCHOOT Werner, *Kroniek van het gedrukte boek in de Nederlanden tot 1940. 23, - Archief- en Bibliotheekwezen in België. Archives et Bibliothèques de Belgique*, 68, 1997, p. 415-474.

59 -PERSOONS Ernest, *Handschriften uit de Nederlanden in Frankrijk. 1: De Parijse bibliotheken (Behalve de Bibliothèque Nationale), (Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 12), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 78 p.

Met vermelding van Aalst (Wilhelmieten), Geraardsbergen, Lierde (kartuizers van Sint-Martens-Bos).

1. FILOSOFIE. PSYCHOLOGIE

60 -GIES Herman; VAN LIEFFERINGE Bernadette, *Willem van Moerbeke, spion van het Vaticaan, gesprek met dr. Coulson, - De Heemschutter*, 1998, (161), p. 9-14.

2. GODSDIENST. THEOLOGIE

Hemelse hiërarchie. Heiligen(verering) (235.3)

61 -AERTGEERTS Hendrik; CLAES Alfons, *Patroonheiligen van ambachten en beroepen*, Sint-Katelijne-Waver, Erf en Heem, 1995, 45 p.

62 - BRAEKMAN W.L., *De bedevaart uit het St.-Baafsdorp bij Gent naar St.-Lievens-Houtem*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (2), p. 111-130.

63 - CAUDRON Freddy, *Item noch betaelt over bier ...*, - *Liniaal*, 22, 1998, (1), p. 27-31.

Over bedevaarten en met vermelding van Aalst, Lede, Nieuwerkerken.

64 - DELFOSSE Louis, *Sous la protection des saints familiers et guérisseurs en Wallonie*, Laneffe, in eigen beheer, 1998, 214 p.

Met verwijzing naar de vereringsplaatsen in Vlaanderen en dus ook in het Land van Aalst.

65 - KOCKELBERG G.K., *Molenbedevaartvaantjes*, - *Studiekring "Ons Molenheem"*, 1998, (2), p. 49-56.

Met vermelding van Ename, Grotenberge, Munkzwalm.

66 - KOLDEWEIJ Jos, *Speldjes met betekenis*, - *Kunstschrift*, 42, 1998, (6), p. 21-27.

Over vesteltjes als iconografische bron voor muziekinstrumenten. Met vermelding van een pelgrimsinsigne van de H. Cornelius uit Ninove.

67 - [POLLARE], *Pollare - 60 jaar Broederschap van Sint-Kristoffel voor Automobilisten-Motocyclisten en bestuurders van alle andere voertuigen*, s.l., s.n., [1997].

68 - [SINT], *Sint-Maarten onder ons. Tentoonstellingsbrochure van 7-16 november 1997 in Lede en Erpe*, s.l., s.n., 1997.

Met vermelding van Bambrugge, Burst, Erpe, Lede, Oordegem.

69 - VAN BOCKSTAELE Geert, *De verering van Sint-Adriaan te Geraardsbergen*, - *Oost-Vlaamse Zanten*, 73, 1998, (4), p. 254-263.

Lezing gehouden te Oudenaarde op 19 september 1998 op het Zesde interprovinciaal colloquium voor volksdevotie.

70 - VAN DEN NEST Gabriël; VERVOENEN Ingrid, *Sint-Martinus als patroonheilige van verenigingen, bedrijven, scholen, ... te Lede en te Oordegem*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 55-76.

Praktische theologie. Kerkelijke kunst en symboliek. Kerkmeubilair en -versiering (24)

71 - ADRIAEN Marc, *Wassen ex-voto's in Oost-Vlaanderen*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (102), p. 34-39.

72 - [LIJKBLAZOEN], *Lijkblazoen in de St.-Niklaaskerk te Gent*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 18, 1998, (3), p. 8.

Van Maria Magdalena Isabella Rodriguez d'Evora y Vega, weduwe van Joannes Baptista Maria Josephus Franciscus Ghislenus d'Hane de Steenhuyse. Met vermelding van Leeuwergem.

73 -OLSEN Jan, *De rouwborden of obiits uit de Sint-Martinuskerk te Melle*, - *De Gonde*, 26, 1998, (1), p. 15-29; (2), p. 9-26; (3-4), p. 7-26.

Met vermelding van de families Piers de Raveschoot, Braun-Roland, Verplancke de Diepenhede, de Potter d'Indoye.

Pastoraal theologie. Broederschappen. Parochiële instellingen (25)

74 -BAVAY Lut, *De mannenbond der Xaverianen te Mere (1904-1945)*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (2), p. 31-35.

75 -DE BAETS August, *De leden van de Confrerie of Broederschap van de H. Rozenkrans (1711-1887)*, - *De Gonde*, 26, 1998, (2), p. 3-8; (3-4), p. 27-34.

Te Melle.

76 -DE PAUW Hector, *Handboek van heer en meester Norbertus Franciscus Van den Broucke - Moorsel*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 74-75.

77 -[OMSTREEKS], *Omstreeks 1925: de Erpse misdienaars op hun Paasbest*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (2), p. 36.

Kerkbestuur en -organisatie (262)

78 -BAGUET Paul, *Foto van de tweede Nederbrakelse pastoor-deken*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 59.

Joseph Arthur Behiels (1862-1940).

79 - BAGUET Paul, *Foto en doodsprentje van de derde Nederbrakelse pastoor-deken*, - *Triverius*, 28, 1998, (2), p. 8-9.

Jérôme Richard D'Haenens (1884-1945).

80 -BAGUET Paul, *Foto en doodsprentje van de vierde Nederbrakelse pastoor-deken*, - *Triverius*, 28, 1998, (4), p. 8-9.

Fernand Van Yperzeele (1892-1981).

81 - CAUDRON Freddy, *Uit de kerkrekening van 1685 (kerkarchief Nieuwerkerken nr. 21)*, - *Liniaal*, 22, 1998, (1), p. 32.

82 -DE VROEDE Maurits, *Notabelen en kleine lieden. Het inkomen van de Zuid-Nederlandse en Luikse plattelandsclerus in de 18de eeuw*, (*Belgisch Centrum voor Landelijke Geschiedenis*, 118), Leuven, Belgisch Centrum voor Landelijke Geschiedenis, 1998, 209 p.

Met vermelding van bijna alle gemeenten van het werkgebied van de bibliografie.

83 -LIESSENS Gerrit, *In memoriam E.H. Leon Eykelberg*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998,

(1), p. 2.

Pastoor van Aaigem (1970-1981).

84 - LIESSENS Gerrit, *De Schockaert-kantuarij te Aaigem*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (3), p. 59-61.

Met vemelding van Heldergem.

85 - LUYSTERMAN Arthur, *Het "Biografisch Repertorium van de priesters van het bisdom Gent, 1802-1997"*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 38-41.

86 - MURET Philippe, *Kapittelkerken en parochies in Brabant (877-1945). Catalogus bij de tentoonstelling met dezelfde naam, doorgegaan in het AR van 15 januari tot 29 maart 1997*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Educatieve Dienst. Catalogussen*, 142), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1997.

87 - OSSIEUR E., *Pastoor Isidore Claus, vergeten in het "Biografisch repertorium van de priesters van het bisdom Gent, 1802-1997"*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (3/4), p. 161-162.

O.m. pastoor te Gavere, Nederzwalm, Nukerke en Wieze. Met kwartierstaat.

88 - PANSAERTS Carl, *Het grootseminarie van Gent in de Franse Tijd (1794-1813)*, Leuven, KUL (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1986.

89 - PYCKE J., *Jean d'Enghien, évèque de Tournai (1267), puis de Liège (1274)*, - *Dictionnaire d'histoire et de géographie ecclésiastiques*, Paris, 1997, 26 (fasc. 155), p. -/col. 1498-1502.

Zoon van Aleidis van Zottegem. Met vermelding van Hendrik van Velseke.

90 - RUYS R., *De geestelijkheid van Wichelen 1802-1997*, - *Heem- en Oudheidkundige Kring Wichelen*, 1997, (3), p. 70-104.

91 - WILLE Danny, *E.H. Karel Maesschalck, pastoor van Meldert 1943-1960*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 357-366.

Missionering (266)

92 - HEYVAERT H., *Wiezenaars als missionaris werkzaam in de missie: Gaston Heireman*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 8, 1998, (20), p. 14.

93 - MARIA MEDIATRIX EN WIVINA, *Een Amandus van onze tijd: Dom Andreas Baert (1905-1997)en de abdij Maria Mediatrix*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 348-353.

Uit Meldert.

94 - TEIRLINCK Frank, *Dom Salvator Van Nuffel (1884-1967): monnik van de abdij van Affligem en pionier in Noord-Transvaal*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 367-402.

Uit Herdersem.

95 - VAN TRIMPONT M., *Hyppolite-Jacques Flamant, missionaris in het keizerlijke China*, - *De Heemschutter*, 1997, (151), p. 11-21.

96 - WILLE Danny, *Octaaf Everaert, Melderts missionaris van het Heilig Hart (1914-1998)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 354-356.

Kerkgeschiedenis (algemeen) (27)

97 - GYSSELING Maurits, *Inventaris van het archief van Sint-Baafs en Bisdom Gent tot eind 1801. 4: Bezittingen door het bisdom geërfd van de Sint-Baafsabdij (nrs. 21806-27887)*, (*Rijksarchief te Gent. Toegangen in beperkte oplage*, 67), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 469 p.

Met vermelding van Bavegem, Dikkele, Gijzenzele, Hillegem, Nieuwerkerken, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Maria-Horebeke, Vlierzele.

Christelijke, religieuze ordes (271)

98 - BECQUET Jean, *Abbayes et prieurés de l'Ancienne France. Recueil historique des archevêchés, abbayes et prieurés de France. 15: Province ecclésiastique de Cambrai. Diocèses actuels de Cambrai et de Lille*, Turnhout, Brepols, 1994, 80 p.

99 - [DOCHTERS], *Dochters van stilte. Monialen in België en Luxemburg van de middeleeuwen tot heden*, Bastogne, Musée en Piconrue en Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 352 p.

100 - OCKELEY Jaak, *Regulieren, monialen en religieuzen in het aartsbisdom Mechelen in de Nieuwe Tijd*, - DE SMEDT Raphaël (ed.), *Mechliniensia in honorem Prof. em. Dr. Constantini Van de Wiel septuagenarii*, Mechelen, Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen, 1995, p. 65-80.

Met vermelding van Aalst, Affligem, Bottelare, Ename, Geraardsbergen, Grimminge, Herzele, Liedekerke, Melle, Moerbeke, Neigem, Ninove, Pamel, Ronse, Schorisse, Serskamp, Sint-Martens-Lierde, Velzeke, Viane.

101 - [STUDIEDAG], *Studiedag Belgische kloostergeschiedenis. Algemeen Rijksarchief, 19 november 1997. Akten. Journée d'études sur l'histoire des couvents belges. Archives générales du Royaume, 19 novembre 1997. Actes*, (*Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 15), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 100 p.

Met vermelding van Annuntiaten (Aalst), Wilhelmieten (Aalst), Zwartzusters (Aalst, Ronse).

102-VAN REMOORTERE Julien, *Ippa's Abdijengids voor België*, 3de uitg., Tielt, Lannoo, 1995, 432 p.

Met vermelding van Geraardsbergen, Grimminge, Ninove.

103-TACK Guido, *De monnik-manager Abt de Loose in zijn abdij t'Ename. Een nieuw boek over Ename op komst!*, - *Ename 974*, 1998, (9), p. 18-19.

Recensie.

104-[FERDINAND], *Ferdinand De Moor (1641-1698): de Ninovieter van het jaar 1998*, - *NinoVVVekrant*, 1998, (1), p. 4-5.

Met vermelding van de families Boel en De Vlaminck.

105-[GEHEIME], *Geheime gangen in Ninove: een hardnekkige mythe!*, - *NinoVVVekrant*, 1998, (1), p. 3.

Over een afwateringssysteem en de kelders die opdoken bij opgravingen in de voormalige abdij.

106-LEYDER Dirk, *Monasticon Augustinianum Belgicum*, (*Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 16), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 432 p.

107-UYTTERSPROT Marc; VERNAEVE Wilfried, *De abdij Ten Roosen te Aalst*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 281-290.

Met los ingevoegde kleurenreproductie van een originele pentekening voor een nooit verschenen supplement bij de "Flandria Illustrata " van Antonius Sanderus, bewaard in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.

108-VAN BOCKSTAELE Geert, *Het Miniemenklooster te Geraardsbergen*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (2), p. 133-140.

Met los ingevoegde kleurenreproductie van een originele pentekening voor een nooit verschenen supplement bij de "Flandria Illustrata " van Antonius Sanderus, bewaard in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.

109-VAN BOCKSTAELE Geert, *900 jaar cisterziënzerabdijen in Oost-Vlaanderen*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 32-37.

110-VAN DEN HOVE Peter, *De materiële cultuur van de Norbertijnenabdij in Ninove. Studie van een afvalkuil in relatie tot de Romaans-gotische bouwfase*, Leuven, KU Leuven (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998, IV-106 p.

111-VANDEN BOSCH Gerrit, *Monasticon van Zwartzusters-Augustinessen in België*, (*Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 18), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 434 p.

Met vermelding van Aalst, Geraardsbergen, Lede, Ronse.

112-VERSCHAEREN José, *De orde van de Wilhelmieten in België. Monasticon*, (*Bibliografische inleiding tot de Belgische kloostergeschiedenis vóór 1796*, 14), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 90 p.

Met vermelding van Aalst.

113-HEYVAERT Marcel, *Een verhaaltje over Eerwaarde Zuster Febronie ... de zielzorgster uit het klooster te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 345-347.

Protestantse kerken (283/289)

114-BLOMMAERT W. Vital, *De Geuzenhoek te Horebeke "Uit het archief" 1780-1950*, Brussel, Prodoc Editions, 1998, 99 p.

115-DE JONGE J. Arnold, *De Geuzenhoek te Horebeke ... met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen*, Horebeke, s.n., 1998.

116-HUYS Paul, *Protestantse gezinnen in Horebeke en Mater anno 1765*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (10), p. 412-414.

117-LION Marc, *Stamvader van Ninoofse evangelische gemeenschap. Achterkleinzoon reconstrueerde portret van Louis Van der Smissen*, - *De Standaard*, 1998, (5 januari), p. 20.

118 - VAN ISTERDAEL Herman, *Richtlijnen en aanbevelingen voor het beheer van het archief van de bestuursraad en van andere protestantse gemeentearchieven*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Miscellanea archivistica. Manuale*, 30), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 122 p.

3. SOCIALE WETENSCHAPPEN

Statistiek. Demografie (31)

119-BRAET André, *De bevolking van Aalst in 1730*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 18, 1998, (2), p. 13-18; (4), p. 10-18.

Vorige bijdragen zijn opgenomen in de bibliografie 1996, nr. 105 en 1997, nr. 101.

120-DE WOLF Willy, *Wie is de langst levende?*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 80-84; (2), p. 209.

Te Moorsel in 't Kruisabeel.

Politieke wetenschappen. Binnenlandse politiek (32)

121-HEIRBAUT Dirk, *Over heren, vazallen en graven. Het persoonlijk leenrecht in Vlaanderen ca. 1000-1305*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Studia*, 69), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1997, 423 p.

122-VAN ISTERDAEL Herman, *De heren van (en in)de heerlijkheid Okegem*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 22, 1997, (1-2), p. 1-35.

123-VAN ISTERDAEL Herman, *De heren en vrouwen van de heerlijkheid Idevoorde*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (1-2), p. 1-38.

In Okegem.

Verkiezingen (324)

124-BAGUET Paul, *De catechismus van den kiezer door A. Baisir*, - *Triverius*, 28, 1998, (2), p. 37-42; (3), p. 54-59; (4), p. 61-68.

Zes lessen, uitgegeven rond 1907, in het kader van de antisocialistische propaganda.

125-BAGUET Paul, *Kiespamflet van de CVP betreffende de gemeenteraadsverkiezingen van 24 november 1946 te Nederbrakel*, - *Triverius*, 28, 1998, (4), p. 37-41.

126-BAGUET Paul, *Liberaal pamflet betreffende de gemeenteraadsverkiezingen van 24 november 1946 te Nederbrakel*, - *Triverius*, 28, 1998, (3), p. 68-72.

Emigratie. Kolonisatie (325.1/2)

127-MVT, *Snuffelvondst: "Vera Paz en Santo-Thomas"*, - *De Heemschutter*, 1998, (162), p. 33-34.

128 - MOTTE Vic, *De Roy in Vera Paz, Vera Paz in Geraardsbergen*, - *De Heemschutter*, 1998, (162), p. 35-37.

129 - MOTTE Vic, *Herregodts in Verrapa, Vera Paz in Geraardsbergen*, - *De Heemschutter*, 1998, (160), p. 31-36.

130-VANNOPPEN H., *Bronnen en problemen rond migraties naar Amerika*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (1), p. 19-39.

Parlementen. Regeringen (328)

131 - DE PAEPE Jean-Luc (dir.); RAINDORD-GERARD Christiane (dir.); GILLARD Patrick (coll.); BRION René (coll.), *Le Parlement belge 1831-1894. Données biographiques*, Bruxelles, Académie royale de Belgique - Commission de la biographie nationale, 1996, XXXVII-645 p.

Alfabetisch op naam van de verkozenen. Geen indices.

Politieke partijen en bewegingen (329)

132 - BOUDENS Robrecht (o.m.i.), *Priester Adolf Daens*, - BOUDENS Robrecht (o.m.i.), *De Kerk in Vlaanderen. Momentopnamen*, Averbode, Altiora, 1994, p. 254-259.

In een bundeling van korte bijdragen uit "Kerk en Leven".

133-HEMMERIJCKX R., *Hamer en sikkel: communistische archieven in AMSAB en het CLM*, - *Brood en Rozen*, 1997, (4), p. 145-150.

134-[NIEUWE], *Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*, 3 dl., Tielt, Lannoo, 1998, 1226, 1227-2522 en 2523-3799 p.

Bij de gedrukte versie wordt een versie op CD-ROM meegeleverd.

136-OLLIVIER Ivan, *De laatste communisten*, Leuven, Van Halewyck, 1997, 320 p.

Met vemelding van Aalst, Ninove en de Denderstreek.

137-UYTTERSPROT Marc, *Geannoteerde ledenlijst van het Algemeen Nederlands Verbond te Aalst 1904-1914 (deel 1)*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 237-280.

138-UYTTERSPROT Marc, *Machteld Van de Perre, Redt Helpt U Zelven Elkander of hoe de daensistische beweging de sociale problemen bestreed*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 294-296.

Recensie in de reeks "Signalement".

Economie (33)

139-VAN ISTERDAEL Herman, *Beroepen in de negentiende eeuw*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (1-2), p. 39-44.

Vakbeweging. Lonen. Arbeid en tewerkstelling (331)

140-BRANTEGEM Herman; VAN DER SPEETEN Jozef, *10 jaar Kristelijke Werknemers Beweging (K.W.B.)te Okegem*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 22, 1997, (3), p. 54-56.

141-DUBOIS Gilbert, *De Syndicale Strijdkomitees tijdens de oorlog (S.S.K.) en het Eenheidssyndicaat (E.S.) te Ronse*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, p. 173-213.

Grond en bodem (332)

142 - [BYVOEGSEL], *Byvoegsel tot de Gazette van Gend van den 16. November 1767*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 18, 1998, (5), p. 9.

Openbare verkoop van hofsteden, bos, land en weide te Baaigem, Ledeberg, Melle, Oordegem, Schellebelle, Smetlede en Wetteren (1767).

143-DOLVELDE Bart, *De bezitsverhoudingen in een regionaal verzorgingscentrum, Zottegem 1846-1910*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

144-[LIJST], *Lijst der gemeenten met hun oppervlakte (diverse gronden)en het aantal gebouwen (woningen en andere)*, - *Agenda*

V.V.F. Aalst, 18, 1998, (5), p. 10-13.

Overgenomen uit het jaarboek van de provincie Oost-Vlaanderen 1835, p. 108-113.

145-STEURBAUT Ferdinand, *Van Gontrode naar Wassene in 1751 (3)*, - *De Gonde*, 26, 1998, (3-4), p. 67-79.

Over een verkoop van grondeigendom en een staat van goed. Met vermelding van Platton, Steurbaut. Wassene, tot in de 18de eeuw een zelfstandige parochie, maakt nu deel uit van Vurste.

Coöperaties. Economische organisatievormen (334)

146-DE SUTTER Prosper, *Boerengilde Sint-Isidorus Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 22, 1998, (2), p. 2-12.

Financiën. Belastingen. Geldwezen (336)

147-DE SWAEF Walter; VAN HEESCH Johan, *Romeinse muntvondsten te Lede*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 40.

148-VAN DER VURST Pierre, *De Aalsterse munten van Johanna en Margaretha van Constantinopel, gravinnen van Vlaanderen, en het Land van Aalst - "Terra de Halost"*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (4), p. 81-83.

Recht. Criminaliteit. Notariaat (34)

149-BUYS J.C., *Iets meer over de oude vierschaar te Lede*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 41-44.

150-GADEYNE Guy, *De Rechtbank van Eerste Aanleg (en voorlopers). Organisatie, taken, bevoegdheid en archiefvorming. 1: De Rechtbank van Eerste Aanleg (algemeen)en de burgerlijke rechtbanken (1794-1970)*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Miscellanea archivistica. Manuale*, 23), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1997, 484 p.

151-CAUDRON Freddy, *Zanten uit het Land van Aalst*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 18, 1998, (5), p. 14-17.

Over Jan Laureyns uit Brussel, aangehouden te Herdersem en Henricus Dhaeze uit Erembodegem.

152-LAMARCQ Danny, *Jan De Lichte: een bendeleider uit Oost-Vlaanderen*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (5), p. 131-134.

153-VAN DER BORGHT Herwig, *Pee Klak in het gevang*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 200-207.

Bijnaam van Domien Karel De Rop.

154-MUYS Eva; VELLE Karel, *Seksuele delinquentie in het onderwijsmilieu: pedofiele onderwijzers in de 19de eeuw (casus: Oost- en West-Vlaanderen)*, - *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, 28, 1998, (3-4), p. 293-337.

155-[NACHTELIJKE], *Nachtelijke optocht te Nederbrakel (1743)*, - *Volkskunde*, 99, 1998, (1), p. 51.

Met vermelding van Opbrakel en de baljuws van Nederbrakel en Opbrakel.

156-MAROYE Marc, *Twistende Oudenhoofse boeren voor de rechtbank in 1870*, - *Triverius*, 28, 1998, (2), p. 26-28.

157-VAN ISTERDAEL Herman, *Een kind verdronk*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (1-2), p. 45-46.

158-SCHEPENS Erik L., *Naerhede op goederen van wijlen Georges Follez, hoogbaljuw van het Land en de stad Ninove*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 27-31.

Naerhede of het recht van naasting is het recht van de bloedverwanten van een verkoper om het aan een vreemde verkochte goed te naasten.

159-LAFORT André, *Parochies Sint-Blasius-Boekel en Rozebeke, Staten van Goed 1598-1811*, s.l., s.n., 1998.

160-BRUNEEL Claude (o.l.v.); GODDING Philippe (o.l.v.); STEVENS Fred (o.l.v.), *Het notariaat in België van de Middeleeuwen tot heden*, Brussel, Gemeentekrediet, 1998, 311 p.

161-MURRAY James M., *Notarial Signs and the Diplomatics of Notarial Documents in Medieval Flanders*, - RUECK Peter (her-ausg.), *Graphische Symbole in mittelalterlichen Urkunden. Beiträge zu einer diplomatischen Semiotik*, Sigmaringen, Jan Thorbecke, 1996, p. 689-701.

162-STEVENS Fred, *De opleiding en de toegang tot het notariaat in België sinds 3 prairial IV (22 mei 1796)*, - *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, 28, 1998, (1-2), p. 117-151.

163-ITERBEKE Tom, *Profiel van vrederechters en benoemings-politiek in de vredegerechten van Oost-Vlaanderen (1830-1911)*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

164-NANDRIN Jean-Pierre, *La justice de paix à l'aube de l'indépendance de la Belgique (1832-1848). La professionnalisation d'une fonction judiciaire*, (*Publications des Facultés Universitaires Saint-Louis. 1: Collection générale*, 78), Bruxelles, Facultés Universitaires Saint-Louis, 1998, 314 p.

165-VAN TRIMPONT M., *Het vredegerecht kanton Nederbrakel in de startblokken*, - *Triverius*, 1997, (3), p. 20-26.

166-MAROYE Marc, *Milieuwetgeving te Lierde in 1900*, - *Triverius*, 28, 1998, (3), p. 51-53.

Taken van de overheidsorganen (351)

167-GUNST Petra, *Van Meirelbeeksche Goedkope Woningen naar Merelbeekse Sociale Woningen: 75 jaar*, Merelbeke, s.n., 1996.

168-CORNIL Joost, *Vuurgevecht. 125 jaar brandweer Zottegem*, s.l., s.n., 1993.

169-VAN TRIMPONT Peter, *De vrijwillige brandweer, een momentopname anno 1910 en 1951*, - *De Heemschutter*, 1998, (161), p. 17-20.

In Geraardsbergen.

Lokaal, regionaal en centraal bestuur (352/354)

170-BAGUET Paul, *Besluit op 12 februari 1915 getroffen door de Nederbrakelse burgemeester Napoleon Van Coppenolle*, - @Triverius@, 28, 1998, (1), p. 32-33.

In verband met het sluitingsuur van herbergen, winkels, ...

171-BOTTELDOORN Nathalie; VAN MOLLE Leen, *De gemeentepolitiek als leerschool? Vrouwen in de Oost-Vlaamse gemeenteraden 1920-1940*, - *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, 1998, (4), p. 119-142.

Gebaseerd op een licentiaatsverhandeling van de KUL uit 1996 (zie bibliografie 1996, nr.147). Met een lijst van de (rechtstreeks verkozen)vrouwelijke gemeenteraadsleden alfabetisch per gemeente.

172-[INVENTARIS], *Inventaris van het oud archief van Wedergrate*, (*Rijksarchief te Beveren. Toegangen in beperkte oplage*, 28), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 25 p.

173-VAN ISTERDAEL Herman, *De instellingen van de kasselrijen van Oudenaarde (13e eeuw - 1796)*, - *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Oudenaarde, van zijn Kastelnij en van den Lande tusschen Maercke en Ronne*, 35, p. 137-213.

Het "Oostvlaams Verbond van de Kringen voor Geschiedenis" publiceerde een overdruk van deze studie als nummer 36 in zijn "Voorlichtingsreeks. Nieuwe Reeks" (Oudenaarde, 1998).

Defensie. Krijgsgeschiedenis (355)

174-DECONINCK Noël, *Enquête 1er Régiment Chasseurs Flanqueurs de la Garde Impériale*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 115-121.

Enkele conscrits waren geboren te Ronse.

175-HUYS Paul, *Vlaamse deserteurs van de keizerlijke troepen*

(1759-1760), - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (1), p. 8-10.

Enkele deserteurs waren afkomstig uit het Land van Aalst.

176-LEMAY Nancy, *Soldatengraffiti in de abdij van Maagdendale (Kijken in Oudenaarde)*, - *Ename 974*, 1998, (9), p. 17.

177-SOUFFREAU G., *Pauselijke Zouaven 1860-1870*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 18, 1998, (1), p. 8-11.

Uit de streek van Aalst.

Wereldoorlog 1914-1918 (355 WOI)

179-BAGUET Paul, *Aanvullende bijzonderheden over de onthulling in 1921 van het oorlogsmonument te Nederbrakel*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 43-44.

180-DE SMET Lucien, *Oosterzele - Scheldewindeke (WO I): een kruis uit dankbaarheid*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (103), p. 35-37.

181-DEVOLDER Kathleen; SYMOENS Bernhard, *Bezet België 1914-1918. Tekeningen, prenten en foto's uit de oorlogsarchieven van het Algemeen Rijksarchief. Dossier bij de gelijknamige tentoonstelling in het Algemeen Rijksarchief te Brussel (16 november 1998 - 31 maart 1999)*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Educatieve Dienst. Dossiers. Tweede reeks*, 18), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 79 p.

Met vermelding van Aalst (nr. 92: Zivilarbeiterpostkarten van Aalstenaars aan hun echtgenoot of zoon in Duitsland)en Erembodegem (nr. 94: bidprentje ter nagedachtenis van de overleden soldaten en opgeëisten).

Wereldoorlogen (355 WOI/WOII)

182-VAN LANGENHOVEN Bart, *Het oorlogsmonument op de Graanmarkt*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (4), p. 84-86.

Te Aalst.

183-VAN LANGENHOVEN Bart, *Oorlogsmonumenten in de Denderstreek: een aanzet tot inventarisatie*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (4), p. 198-216.

Met vermelding van Aaigem, Aalst, Bambrugge, Burst, Erpe, Impe, Lede, Mere, Oordegem, Ottergem, Sint-Lievens-Houtem.

184-VAN LANGENHOVEN Bart, *Oorlogsmonumenten*, - *Lede in de XXe eeuw. Jaarboek van het Leeds Genootschap voor Dialectologie en Cultuurgeschiedenis*, 1, 1998, p. 62.

Wereldoorlog 1939-1945 (355 WOII)

184bis - BAGUET Paul, *Vaststelling der schade veroorzaakt door oorlogsfeiten*, - *Triverius*, 28, 1998, (2), p. 51-54.

Van 19 tot 29 mei 1940.

185-DE SCHEPPER Willy, *Bombardementen te Gentbrugge*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (101), p. 18-23.

Op 10 april 1944.

186-FRANCHET Vincent, *Ninove, een provinciestad tijdens de Tweede Wereldoorlog. Prosopografische analyse van het verzet*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

187-JACOBS Frans, *1940: de eerste oorlogsdagen*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 208-209.

In de Moorselse wijk Steven.

188-VAN DE MERCKT Gaston, *Mémoires sur Renaix - La dure année 1940: une note informative sur les incorporations militaires de nos Renaisiens*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 141-164.

189-VAN TRIMPONT Marc, *Georges Paeleman, 1910-1983, stichter en leider van de Geraardsberge ondergrondse gedurende wereldoorlog II*, - *De Heemschutter*, 1998, (160), p. 25-27.

Vorige bijdragen zijn opgenomen in de bibliografie 1997, nr. 176.

190-VAN TRIMPONT M., *Overboelaarse soldaten in Duitse krijgsgevangenschap 1940-1942*, - *De Heemschutter*, 1996, (142), p. 5-7; (143), p. 20.

191-VAN WIJMEERSCH Wim, *De Tweede Wereldoorlog in Parike en omstreken*, Brussel, Koninklijke Militaire School (onuitgegeven verhandeling), 1996, 130 p.

192 - VERHEIJEN Hubert, *Nederlandse vluchtelingen in onze regio*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (2), p. 7-12.

Maatschappelijk werk. Verzekeringswezen (36)

193-DE CLERCK Jan C.A., *Rekening van Joannes Anthonius Van Malder, rentmeester van den huysarmen der gemeynte van Baerdeghem, neergelegd 19 Pluviose jaer twelf, 9 February 1804 (O.S.)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 12-16.

194-DE SUTTER Prosper, *Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (N.W.K.)*, - *Liniaal*, 22, 1998, (1), p. 24-27.

195-VERNAILLEN Rita, *25 jaar ziekenzorg*, - *Mededelingen*

Heemkring Okegem, 22, 1997, (3), p. 52-53.

196-PRAET Patrick, *Het ontstaan van de mutualiteiten in België*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 22, 1997, (4), p. 57-61.

197-VAN LANGENHOVEN Bart, *Mutualisme in Erpe-Mere*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (3), p. 41-49.

Met vermelding van Aaigem, Bambrugge, Burst, Erondegem, Erpe, Mere, Ottergem.

Kleuter- en algemeen vormend onderwijs (372/373)

198-DE VUYST Julien, *De schoolstrijd te Oordegem en te Lede*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 45-51.

199-DE VUYST Julien, *Oordegem ten tijde van de schoolstrijd*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 52-53.

Algemeen vormend onderwijs (373.3)

200-DE SUTTER Prosper, *Herinneringen bij een paar oude schoolfoto's*, - *Liniaal*, 21, 1998, (4), p. 11-14.

201-[HERINNERINGEN], *Herinneringen bij een oude foto ...: de meisjes van het vijfde en zesde leerjaar te Aaigem in 1943*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (4), p. 79.

202-WILLE Danny, *100 jaar vrije school en klooster van Sint-Vincentius à Paulo te Meldert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 178-191.

203-BAVAY L[ut], *De leerkrachten van de Sint-Jozefschool te Mere 1948-49*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (1), p. 18.

204-BUTAYE D. (s.j.), *Retorici in 1883*, - *Jong en Oud*, 44, 1998, (173), p. 23.

Over de viering, in het Aalsterse Sint-Jozefscollege, van de H. Johannes Chrysostomus, patroon van de retorici.

Volwassenenwerk. Vormingswerk (374.7)

205-VAN DER SPEETEN Jozef, *25 jaar Kristelijke Bond van Gepensioneerden te Okegem (1971-1996)*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 22, 1997, (3), p. 47-52.

Toerisme. Vrijetijdsbesteding (379.85)

206-DE COCK Louis, *Een heel jaar feest: Opbrakel ... boven*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (3), p. 63-64.

207-DE COCK Louis, *50 jaar toerisme in de Denderstreek*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (1), p. 13-15.

208-DE VOS Guy, *Vlaamse Ardennen ruim honderd jaar een propagandabegrip*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (1), p. 16-18.

209-LAMARCQ Danny, *Julius Caesarfeesten in Velzeke: driedaagse Romeins-Keltische confrontatie van internationaal niveau*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (3), p. 47-50.

210-L[AMARCQ] D[anny], *Met Jan De Lichte kuierend langs "zijn" pad*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (5), p. 135-136.

Te Velzeke.

211-SNOECK Hilde, *Oost-Vlaanderen in woord en beeld: 50 jaar toeristische brochures*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (1), p. 22-24.

212-VAN TRIMPONT Marc, *Geraardsbergen gezien door een historisch-toeristische bril anno 1840*, - *De Heemschutter*, 1998, (158), p. 32-36; (159), p. 21-25.

213-VANWILDEMEERSCH Urbain, *Erpe-Mere in vogelvlucht*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (3), p. 39-41.

Volkskunde (39)

214-DAELMAN Walter, *In memoriam Marcel De Fruytier (1915-1997)*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 2.

215-DE SMET Lucien, *Gewoontes en gebruiken te Scheldewindeke*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (102), p. 40-41.

216-HIEL Roger, *Per velo naar Meldertvijver*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 294-296.

Met vermelding van Meldert, Moorsel.

217-NEUKERMANS Herman; VAN DER SPEETEN Jozef, *In memoriam Bernard Neukermans*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (4), p. 127-130.

218-[RENAAT], *Renaat Van der Linden, Oostvlaamse Zanten 1961-1996*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 297.

Recensie in de reeks "Signalement".

Kleding. Volksdrachten (391)

219-DE WOLF Willy, *Welke kledij, schoeisel en andere kregen wij als kind om het lijf of het leven van een kind uit de gewone klasse in vroegere tijden en de eerste helft van de 20ste eeuw*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 297-303.

Zeden en gebruiken in het particuliere leven (392)

220-MICHIELS Jef, *Volkse verzinsels rond leven en dood*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 341-344.

221-WERELDS Koen, *Aspecten van de kindertijd in Denderhoutem*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (1), p. 14-17; (2), p. 13-20; (3), p. 12-19.

Vorige bijdragen zijn opgenomen in de bibliografie 1997, nr. 212.

222-DE MAESSCHALCK Edward, *Een Bond voor alle gezinnen. Geschiedenis van de gezinsbeweging in Vlaanderen*, Brussel, Bond van Grote en Jonge Gezinnen, 1996, 240 p.

Maaltijden. Vasten. Drinkgewoonten. Herbergen (392.8)

223-AERTS Erik, *Het hoofdelijk bierverbruik in de Zuidelijke Nederlanden (ca. 1400-1800). Enkele kanttekeningen*, - *Bijdragen tot de Geschiedenis*, 81, 1998, (1-3), p. 43-60.

Bijdrage in het huldeboek van prof. R. van Uytven. Met vermelding van Aalst en Ninove.

224-DE COCK Louis, *Als je kiespijn kan missen ... een warme geuteling uit Elst*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (5), p. 137-140.

225-VAN DEN BERGHE Geert, *Het herbergleven in Zuid-Oost-Vlaanderen (1830-1914)*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

226-VAN DER BORGHT Herwig, *Bij de restauratie van herberg "Sint-Rochus" te Moorsel*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (2), p. 34-36.

Bijnamen. Spotnamen (392.91)

227-MVT, *Snuffelvondst: Genoeg Zjeven*, - *De Heemschutter*, 1998, (162), p. 38.

228-DE COUVREUR Leon, *Jozef Waldraet, een "dobbele zjeef"*, - *De Heemschutter*, 1998, (161), p. 27-28.

229-PREMEREUR André, *Spotnamen*, - *Triverius*, 28, 1998, (3), p. 19-20.

Voor de inwoners van Deftinge.

Dood en dodengebruiken (393)

230-DE NIJS Eddy, *Lithoprentjes uit de 19de eeuw*, - *Liniaal*, 22, 1998, (2), p. 18-24.

Bidprentjes van Nieuwerkerkenaars.

231-DE VUYST Paul, *Aanvullende gegevens over lithoprentjes*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (3), p. 61-63.

Vorige bijdrage opgenomen in de bibliografie 1995, nr. 207. Met vermelding van Aaigem, Burst, Erondegem, Mere.

232-DIERICKX Fons, *Doods-, begrafenis- en rouwgebruiken te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 18-27.

233-VAN DRIESSCHE L., *Overleden Wiezenaars*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 8, 1998, (19), p. 35; (20), p. 31.

Openbaar en maatschappelijk leven (394)

234-BAGUET Paul, *Brakel, 20 jaar geleden ...: bokkensprongen rond de guldensporenviering 1978*, - *Triverius*, 28, 1998, (3), p. 46-47.

235-DE TEMMERMAN Ludwig, *Historiek van 125 jaar Sint-Jozefsgilde te Everbeek-Boven*, - *Triverius*, 28, 1998, (3), p. 23-35; (4), p. 21-36.

236-DE VUYST Julien, *Bijdrage tot het verenigingsleven in de Faluintjes*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 421-423.

237-OKERMAN Fr., *Jubileumviering: de eerste Braekelclub Nederbrakel werd 100 jaar geleden opgericht*, - *Triverius*, 28, 1998, (4), p. 58-60.

238-TYS Dries, *Feesten in en om de Enaamse St.-Salvatorabdij (Verhalen uit de rekeningen)*, - *Ename 974*, 1998, (8), p. 15.

239-DE WOLF G.; VAN DRIESSCHE L., *Carnaval te Wieze*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 8, 1998, (21), p. 2.

240-DIERICKX Fons, *Historische praalstoet te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 134-150.

Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van Maria Magdalena Roelandt.

241-MICHIELS Jef, *Toen we nog naar school moesten ...*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 174-176.

Over de kermissen te Herdersem.

Feminisme. Vrouwenemancipatie. Vrouwenkwestie (396)

242-PROVIJN Melissa, *De invloed van het doarium op de sociaal-economische positie van de adellijke vrouwen in de 13de eeuw in het graafschap Vlaanderen*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

Sagen. Legenden. Sprookjes (398.2)

243-DE COCK Louis, *Sagen en legenden uit ... Maarkedal*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (5), p. 116-119.

Verhalen uit Etikhove, Maarke-Kerkem, Nukerke, Schorisse.

244-VANDEN HERREWEGEN Anne-Marie; DE COCK Louis, *Volksverhalen uit de streek van ... Geraardsbergen*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (2), p. 23-26.

245-VANDEN HERREWEGEN Anne-Marie; DE COCK Louis, *Volksverhalen uit ... Brakel*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (3), p. 55-58.

246-VANDEN HERREWEGEN Marie-Claire; DE COCK Louis, *Volksverhalen uit ... het Oudenaardse*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (4), p. 89-92.

Verhalen uit Edelare, Mater, Nederename, Volkegem.

Volksgeloof (398.3)

247-MICHIELS Jef, *Dingen van vroeger die de mist zijn ingegaan*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 270-277.

Over "beewegen" en "aflezen" van pijn.

Kalenderfeesten (398.33)

248-DE WIJS I., *Sintegreef (Graaf van Halfvasten)*, - *Devotionalia*, 17, 1998, (100), p. 124-125.

Gevierd te Meldert en omstreken zoals Sint-Maarten en Sint-Niklaas.

249-HEYVAERT Marcel, *De Paasnagel*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 268-269.

In Herdersem.

Heksen. Geesten. Spoken (398.4)

250-BRAEKMAN W.L., *Lichtvaardige beschuldiging van toverij te Aalst zwaar bestraft (1590)*, - *Oostvlaamse Zanten*, 72, 1996, p. 131-132.

251-HIEL Roger, *De staelkaeiskens van d'Iëregem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 123-128.

252-MONBALLYU Jos, *Van hekserij beschuldigd. Heksenprocessen in Vlaanderen tijdens de 16de en 17de eeuw*, Kortrijk-Heule, UGA, 1996, 128 p.

Volksliederen (398.8)

253-DE TROYER Roger; DE VUYST Julien, *Marktkramers verkondigen treurig nieuws*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (3), p. 6-7; (4), p. 12-16.

Over een kindermoord in Heldergem in mei 1929.

254-DE VUYST Julien, *Passieve oorlogsstrijd met een lied*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (4), p. 241-244.

Te Appelterre.

255-IMBO Gaston, *Drie verdienstelijke Geraardsbergse marktzangers: Jozef Sadones (1755-1816), Henry Sadones (1796-1840), Benedictus (van)Trimpont (ca 1800-1850)*, - *De Heemschutter*, 1998, (157), p. 9-20; (158), p. 9-20; (159), p. 9-14.

5. WISKUNDE. NATUURWETENSCHAPPEN

256-HALLEUX Robert (o.l.v.); OPSOMER Carmélia (o.l.v.); VANDERSMISSEN Jan (o.l.v.), *Geschiedenis van de wetenschappen in België van de Oudheid tot 1815*, Brussel, Gemeentekrediet, 1998, 463 p.

Cartografie. Landmeetkunde (528)

257-DE LEEUW Sofie, *De familie Horenbault (ca. 1464-1626), een eeuw cartografie te Gent Een biografische en cartografische studie*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1997.

Jacques Horenbault maakte in 1596 de oudste meesterkaart van het Land van Aalst.

258-DIERICKX Fons, *De Atlas der Buurtwegen van de gemeente Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 334-340.

259-SOUFFREAU Georges, *Landboek van Woubrechtegem 1635*, s.l., s.n., 1998, 40 p.

260-VAN DER HEIJDEN H.A.M., *Oude Kaarten der Nederlanden, 1548-1794. Historische beschouwing, kaartbeschrijving, afbeelding, commentaar. Old maps of the Netherlands, 1548-1794. An annotated and illustrated cartobibliography. 1: 1548-1672. 2: 1672-1794*, 2 dl., Alphen aan de Rijn, Canaletto en Leuven, Universitaire Pers Leuven, 1998, 484 en 485-888 p.

Geologie. Meteorologie. Petrografie. Hydrografie (55)

261-BUISMAN Jan; VAN ENGELEN A.F.V., *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen. 3: 1450-1575*, Franeker, Van Wijnen, 1998, 808 p.

Delen 1 en 2 verschenen in 1995 en 1996 (bibiografie 1995, nr. 223 en 1996, nr. 230).

262-VANBUYLEN Jacques, *1729: overstroming in St.-Maria-Oudenhove*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 45-51.

6. TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN

Geneeskunde, Hygiëne. Farmacie (61)

263-BRAEKMAN W.L., *Een Meerbeeks artes-handschrift (16de E.): inhoudsoverzicht met excerpten*, - *Volkskunde*, 99, 1998, (1), p. 1-23.

Handschrift met medicinale en veterinaire recepten en een traktaat over jacht met vogels en honden door Georg Sweerts van der Boorcht. De auteur identificeert zijn woonplaats "Meerbeque" met Meerbeke.

264-[GENEESHEREN], *Geneesheren en apothekers anno 1897 in het arrondissement Aalst*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 17, 1997, (5), p. 12-14; 18, 1998, (1), p. 13.

265-VAN DOORSELAER Hilde, *Een halve eeuw behandeling in het psychiatrisch centrum Caritas te Melle van 1910 tot 1960*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

Molinologie (620.9)

266-BAUTERS Paul, *Van zadelsteen tot zetelkruier. Tweeduizend jaar molens in Vlaanderen. 1: Geschiedenis van het malen met natuurlijke drijfkracht*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 1998, XVI-288 p.

267-DE PUNT Johan, *Molen Ter Rijst - Herzele 200 jaar en 25 jaar v.z.w.*, - *Levende Molens*, 20, 1998, (10), p. 117.

268-DELCOUR Jan, *Heroprichting van een windmolen in Anderlecht*, - *Levende Molens*, 20, 1998, (6), p. 64-65.

Met herbruik van de askop uit de Pauselijke Zoeaaf van Pamel.

269-DENEWET Lieven, *Ongevallen met Oostvlaamse molens, 4*, - *Studiekring "Ons Molenheem"*, 1998, (2), p. 39-40.

Met vermelding van Aspelare en Onkerzele.

270-DENEWET Lieven, *Overheidsinvesteringen in Vlaamse molens in 1998*, - *Molenecho's. Vlaams Tijdschrift voor Molinologie*, 26, 1998, (1), p. 15-19.

Met o.a. het relaas van 20 jaar beschermingsperikelen rond de windmolen van Denderwindeke.

271-HERPELINCK H.J., *Op bezoek bij Henri Van Nuffel: mulder op de "Molen van Kapitein Zeppos"*, - *Molenecho's. Vlaams Tijdschrift voor Molinologie*, 26, 1998, (1), p. 7-9.

Geboren te Pamel in 1910, molenaar op o.a. de Keirekensmolen in Liedekerke en de watermolen van Neigem.

272-HUYS Paul, *Molenannonces in de "Gazette van Gend" (1823)*, - *Molenecho's. Vlaams Tijdschrift voor Molinologie*, 26, 1998, (1), p. 38-41.

Met vermelding van Aalst, Balegem, Edelare, Melle, Scheldewindeke.

273-HUYS Paul, *Molens in en rond Geraardsbergen in 1786: naar aanleiding van een betwiste oprichting van een windmolen te Overboelare*, - *Molenecho's. Vlaams Tijdschrift voor Molinologie*, 26, 1998, (1), p. 26-30.

Met vermelding (naast Geraardsbergen)van Deftinge, Goeferdinge, Onkerzele, Overboelare en Zarlardinge

274-KOCKELBERG G.K., *Hondenmolens*, - *Studiekring "Ons Molenheem"*, 1998, (1), p. 13.

Te Everbeek, Moerbeke, Oordegem, Ophasselt, Ressegem, Sint-Maria-Horebeke, Zaffelare, Zegelsem.

275-MOLEMANS Herman, *Oostvlaamse molens*, - *Studiekring "Ons Molenheem"*, 1997, (1), p. 11-18; 1998, (1), p. 25-28.

Beperkt zich tot excerpten uit DE POTTER en BROECKAERT. Met vermelding van Aaigem, Aalst, Appelterre, Aspelare, Eichem.

276-MOLEMANS Herman, *Oprichting van wind-, water- en rosmolens in de provincie Oost-Vlaanderen [in 1838-1842], 2*, - *Studiekring "Ons Molenheem"*, 1997, (4), p. 105-108.

Met vermelding van Denderwindeke, Elst, Hundelgem, Leupegem, Mere, Okegem, Oombergen, Ronse, Sint-Martens-Lierde, Velzeke-Ruddershove, Wichelen.

277-SMET Werner, *De oude molen van Impegem*, - *Studiekring "Ons Molenheem"*, 1998, (1), p. 12.

Henri Van Nuffel vertelt over de windmolen op het Liedekerkse gehucht Impegem.

278-S[TANDAERT] F[irmin], *Nieuws uit alle windstreken*, - *Levende Molens*, 20, 1998, (10), p. 122.

O.a. over de Jezuïetenmolen of Van der Haegenmolen te Mere en de IJzerkotmolen te Sint-Maria-Latem.

279-S[TANDAERT] F[irmin], *Verdwenen molens in de Denderstreek. De windmolens van Denderwindeke*, - *Levende Molens*, 20, 1998, (11), p. 128-129.

280-S[TANDAERT] F[irmin], *Wat met de heropbouw van Buyses- of Ter Rijstmolen te Sint-Antelinks*, - *Levende Molens*, 20, 1998, (3), p. 28.

281-VAN DEN BOSSCHE Karel, *De Molen als symbool*, 2 dl., Sint-Amands aan de Schelde, Centrum voor Molinologie, 1998, 444 en 445-915 p.

282-VAN TRIMPONT Marc, *Van den meulen te Comere totter Eecken ter Lovieren (in Vloesberg), en van de Duytspoorte tot der Lindeken te Wilderode (Parike)*, - *De Heemschutter*, 1998, (162), p. 27-32.

Over molens in Parike en Vloesberg.

283-[VERDWENEN], *Verdwenen molens in de Denderstreek: Historiek van de windmolen van Okegem*, - *Levende Molens*, 20, 1998, (4), p. 39-41.

Over de Phenixmolen in Okegem (1840-1936), oorspronkelijk opgericht in Aalst (1594). Met molenfoto's van Hemelveerdegem en Sint-Maria-Lierde.

Mijnbouw (622)

284-LION Marc, *De ereburgers van het land*, - *Het Nieuwsblad. Editie Dender*, 1998, (14/15 november), p. 17.

Over mijnwerkers uit Denderwindeke en Meerbeke.

Wegenbouw (625)

285-MAROYE Marc, *De heraanleg van de Berendries te Sint-Maria-Oudenhove in 1788*, - *Triverius*, 28, 1998, (4), p. 53-56.

286-MAROYE Marc, *Politieverordening uit 1942 over het onderhoud der wegen in de winter te St.-Martens-Lierde*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 34-36.

287-WATELET Marcel, *Chemins impériaux et voies royales. Essai sur la cartographie et l'ingénierie routières en Wallonie au*

début du XIXe siècle, (*Monumenta cartographica Walloniae - Patrimoine cartographique de Wallonie*, 3), Namur, Met en Bruxelles, Racine, 1998, 264 p.

Indices van persoons- en plaatsnamen. Met vermelding van Dender, Geraardsbergen, Ninove.

Waterbouwkunde (626/627)

288-DE VRIENDT Marcel, *Geschiedenis van de Polders en Wateringen in Dendermonde*, Grembergen, in eigen beheer (Bakkerstraat 211), 1997, 95 p.

0.a. over de natuurlijke Denderloop.

Gezondheidstechniek. Sanitaire techniek. Verlichtingstechniek (628.2)

289-TYS Dries, *Van het "stinkede water" en andere rioolwerken in de 15de-eeuwse St-Salvatorsabdij (Verhalen uit de rekeningen)*, - *Ename 974*, 1998, (7), p. 6.

290-VAN ROYEN H.J.L., *De productie van gaslicht in Vlaanderen, 1824-1914*, - *Tijdschrift voor Ecologische Geschiedenis*, 2, 1997, p. 6-29.

Ook als brochure gepubliceerd door het Verbond voor Heemkunde in 's Gravenwezel.

Landbouw. Tuinbouw. Bosbouw. Veeteelt. Jacht. Visserij (63)

291-BAUTERS Luc; VAN EENHOOGE Dirk, *Oosterzele (Moortsele): van donjon tot herenboerderij: het Hof ter Hulst*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (101), p. 31-37.

292-DE WOLF Willy, *De boer, zijn werk, zijn zorg en zijn bestaan vroeger en nu (1900-2000)*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (4), p. 403-409.

293-HUYLEBROEK Edgard, *Verdwenen hoeve 'Van daerachter' Denderhoutem*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (2), p. 2-4.

294-PREMEREUR André, *Het Hof te Wyngaerde in Deftinge*, - *Triverius*, 28, 1998, (2), p. 18-20.

295-VAN ACKER K.G., *Twee belangrijke hofsteden in Kwenenbos (Merelbeke)*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (101), p. 27-30.

296-VAN DER SPEETEN Jozef, *Oogsten en dorsen vroeger*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (3), p. 61-102; (4), p.

109-126.

297-HIEL Roger, *Coloradokevers*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 76-78.

Over de aardappelteelt in Moorsel.

298-MARIA MEDIATRIX EN WIVINA, *Hopstaken - hemelhoog*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 56-65; (2), p. 192-199.

Vorige bijdragen zijn opgenomen in de bibliografie 1997, nr. 260.

299-VAN TRIMPONT Marc, *Hoe behandelde men "de krul" zowat 200 jaar geleden?*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 20-25.

De remedie van dokter P.J. Van Bavegem uit Baasrode tegen de aardappelziekte "de krul". Brief van 20 februari 1783.

300-VANNOPPEN Henri, *Suikerbietenteelt en verwerking in Vlaanderen (19e en 20e eeuw)*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (3), p. 148-156.

301-[VERBETERING], *Verbetering van het rundvee*, - *Agenda V.V.F. Aalst*, 18, 1998, (3), p. 9-14.

Lijst der houders van stieren (overgenomen uit het "Bestuurlijk Memoriaal van Oost-Vlaanderen", 162, 1897, p.34-51, 88).

302-DE PUNT Johan, *Uit onze museumcollectie: de roerkarn*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (1), p. 16-17.

303-ERVYNCK Anton, *Sneetje potvis, potje walvis (Faunaal verhaal)*, - *Ename 974*, 1998, (9), p. 9.

Verkeerswezen. Openbaar vervoer. Postwezen (656)

304-DE BOECK Dirk, *Onze wegen in historisch perspectief*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (1), p. 3-15; (2), p. 21-30; (3), p. 50-59; (4), p. 65-78.

305-VAN WITTENBERGHE Oscar, *Het stratenplan van Ledeberg in de 16de en 19de eeuw*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (102), p. 26-32.

306-DE MOL Gaston, *EBAL. De Aero-Club van Aalst en zijn vliegveld De Kluizen*, Aalst, in eigen beheer (Geraardsbergsestraat 10/1), 1997, 190 p.

EBAL is de officiële luchtvaartcode voor het vliegveld van Aalst.

Industrieën en ambachten (algemeen). Huisnijverheid (66/68)

307-VAN HEDEN R., *Het prille ontstaan van de eerste industrie op de grens Melle-Kwatrecht*, - *De Gonde*, 26, 1998, (1), p. 3-10.

308-VERSCHAEREN J., *Inventaris van het bedrijfsarchief CON-*

DUCTA N.V. te Gentbrugge, (*Rijksarchief te Beveren. Toegangen in beperkte oplage*, 29), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998.

309-VERSCHAEREN J., *Inventaris van het bedrijfsarchief van de firma SELECTA te Merelbeke*, (*Rijksarchief te Beveren. Toegangen in beperkte oplage*, 31), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 50 p.

Ontplofbare stoffen. Brandstoffen (662)

310-DESPRETZ A., *Gentse luciferfabrieken*, - *Ghendtsche Tydinghen*, 27, 1998, (3), p. 120-138.

Met vermelding van Aalst, Denderleeuw, Erembodegem, Geraadsbergen, Ninove, Overboelare.

311-JANSEN Ad; ROBBEN Danny, *De Stekskesmannen. 90 jaar lucifersindustrie in Ninove*, Ninove, V.V.V.-Ninove, 1998, 191 p.

312-VAN ISTERDAEL Herman, *Turf en hout als brandstof*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (1-2), p. 47-54.

Gistingsbedrijven. Drank. Genotsmiddelenindustrie (663)

313-DE NIJS Eddy, *Brouwerij-mouterij het Anker Baeten te Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 22, 1998, (1), p. 4-23.

Voedingsmiddelen (664)

314 - DE PUNT Johan, *Uit onze museumcollectie: de trogschraper en de deegsteker*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (2), p. 37-38.

Oliën. Kleefmiddelen. Harsen (665)

315-DE GROOTE Koen, *Olijfolie uit Spanje? (Pottenkijker)*, - *Ename 974*, 1998, (7), p. 12.

Textiel (677)

316-GADEYNE G., *Plechtige opening van het vernieuwd Stedelijk Museum voor de Geschiedenis van de Textiel*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 123-140.

Bouwwezen (69)

317-JANSE H., *Van aaks tot zwei. Historische handgereedschappen in de Nederlandse en Vlaamse bouwwereld*, (*R[estauratie]V[ademecum]bijdrage*, 19), Zeist, Rijksdienst voor de Monumentenzorg en 's-Gravenhage, Sdu Uitgevers, 1998, 192 p.

7. KUNST. SPORT

Kunst (algemeen) (7.025)

318-[BESCHERMDE], *Beschermde monumenten en landschappen in Aalst: inventaris*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (2), p. 37-40.

319-DEMEY Anthony; DEVOS Patrick; PIETERAERENS Martine; ROBIJNS Luc; BAUTERS Luc, *Het wettelijk beschermd monumentaal patrimonium. 1: Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1993-1994*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1995, p. 167-316.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Erpe-Mere, Geraardsbergen, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Maarkedal, Melle, Merelbeke, Ninove, Oosterzele, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wetteren, Zottegem, Zwalm.

320-DEMEY Anthony; DEVOS Patrick; PIETERAERENS Martine; ROBIJNS Luc; BAUTERS Luc, *Het wettelijk beschermd monumentaal patrimonium. Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1995*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1996, p. 113-273.

Met vermelding van de fusiegemeenten Gavere, Gent, Oudenaarde, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem en van de Zuidoost-Vlaamse kasseiwegen.

321-[MONUMENTENZORG], *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1997*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1998, 307 p.

Van belang voor het ganse werkgebied van de bibliografie.

322-[WETTELIJK], *Het wettelijk beschermd monumentaal patrimonium. Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 175-318.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Gent, Herzele, Ninove, Oosterzele, Wichelen, Zottegem, Zwalm.

323-[WETTELIJK], *Het wettelijk beschermd monumentaal patrimonium. Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en landschappen*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1997*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 1998, p. 125-286.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Lierde, Maarkedal, Merelbeke, Ninove, Oosterzele, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem.

324-[KUNST], *Kunst uit Norbertijner Abdijen in Brabant*,

Valkenswaard, Museum Van Gerwen-Lemmens, 1995, 143 p.

Met vermelding van een beeldhouwwerk van een vrouwelijke religieuze (1733), afkomstig uit de abdij van Ninove, nu in de abdij van Berne (NL).

Ruimtelijke ordening. Landschap. Tuinarchitectuur (719)

325-TACK Guido, *Het Mariette Tielemanspad opent op de Feeste t'Ename (Groen van nu en toen)*, - *Ename 974*, 1998, (7), p. 10-11.

Mariette Tielemans was een Antwerpse botaniste, die een deel van haar nalatenschap aan de Wielewaal legateerde voor de aankoop van het Bos t'Ename.

Architectuur (72)

326-DE CEUNINCK André, *Toespraak van de voorzitter op de Algemene Vergadering op 14/12/97*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (1), p. 2-4.

327-DEMEY Anthony; DEVOS Patrick; PIETERAERENS Martine; ROBIJNS Luc, *Onderzoek en restauratie van het monumentaal en het archeologisch patrimonium. 1: Adviesverlening bij onderhoud en herstel*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1993-1994*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1995, p. 87-135.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Brakel, Denderleeuw, Erpe-Mere, Gavere, Gent, Geraardsbergen, Haaltert, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Lede, Merelbeke, Ninove, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wetteren, Wichelen, Zottegem, Zwalm.

328-DEMEY Anthony; DEVOS Patrick; PIETERAERENS Martine; ROBIJNS Luc, *Onderzoek en restauratie van het monumentaal en het archeologisch patrimonium. Adviesverlening bij onderhoud en herstel*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1995*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1996, p. 55-74.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Denderleeuw, Erpe-Mere, Gavere, Geraardsbergen, Haaltert, Lede, Lierde, Melle, Ninove, Ronse, Wetteren, Zottegem.

329-[ONDERZOEK], *Onderzoek en restauratie van het monumentaal en het archeologisch patrimonium. Adviesverlening bij onderhoud en herstel*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 62-88.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Denderleeuw, Erpe-Mere, Geraardsbergen, Haaltert, Herzele, Lede, Maarkedal, Ninove, Oosterzele, Oudenaarde, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem.

330-[ONDERZOEK], *Onderzoek en restauratie van het monumentaal en het archeologisch patrimonium. Adviesverlening bij onderhoud en herstel*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium.*

Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen 1997, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1998, p. 64-93.

Met vermelding van de fusiegemeenten Aalst, Brakel, Denderleeuw, Erpe-Mere, Gavere, Geraardsbergen, Herzele, Melle, Ninove, Oudenaarde, Sint-Lievens-Houtem, Wetteren, Zottegem.

331-RENS Laurent, *Van "Groot landhuis" tot "Cercle"*, - *De Heemschutter*, 1998, (157), p. 31-36; (158), p. 27-31.

In Geraardsbergen.

332-LECLERCQ-MARX Jacqueline, *L'art roman en Belgique. Architecture, art monumental*, Braine-l'Alleud, J.-M. Collet, 1997, 175 p.

Met vermelding van Ronse.

333-BUYLE Marjan; COOMANS Thomas; ESTHER Jan; GENICOT Luc Francis; PAUWELS Oswald (fotogr.), *Gotische architectuur in België*, (*Architectuur in België*), Tielt, Lannoo, 1997, 240 p.

Topografische index. Met vermelding van Aaigem, Aalst, Affligem, Balegem, Geraardsbergen, Ninove.

334-DHONDT Luc; HUBERT Jean-Christophe; VACHAUDEZ Christophe; VAN CLEVEN Jean F.; VAN DE VIJVER Dirk; FREDERICQ-LILAR Marie; PAUWELS Oswald (fotogr.), *18de-eeuwse architectuur in België. Laatbarok - rococo - neoclassicisme*, (*Architectuur in België*), Tielt, Lannoo, 1998, 224 p.

Indices van plaatsen en personen/instellingen. Met vermelding van Aalst, Affligem, Beerlegem, Ename, Geraardsbergen, Leeuwergem, Ninove, Roborst, Ronse, Viane.

335-VANDENBREEDEN Jos; DIERKENS-AUBRY Françoise; BASTIN Christine (fotogr.); EVRARD Jacques (fotogr.), *De 19de Eeuw in België. Architectuur en Interieurs*, (*Architectuur in België*), Tielt, Lannoo, 1994, 240 p.

Geen indices.

336-BOUWBUREAU OKER, *Bij de restauratie van apotheek "De Valckeneer": historische nota*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (1), p. 9-15.

Aan het Aalsterse Esplanadeplein.

337-VANDENBREEDEN Jos; VANLAETHEM France; BASTIN Christine (fotogr.); EVRARD Jacques (fotogr.), *Art deco en modernisme in België. Architectuur in het Interbellum*, (*Architectuur in België*), Tielt, Lannoo, 1996, 232 p.

Geen indices.

338-VANDENBREEDEN Jos; DIERKENS-AUBRY Françoise; BASTIN Christine (fotogr.); EVRARD Jacques (fotogr.), *Art nouveau in België. Architectuur en Interieurs*, (*Architectuur in België*), Tielt, Lannoo, 1996, 227 p.

Geen indices.

339-MAES Krista (red.); VERPOEST Luc; VINTS Luc, *Joris Helleputte. Architect en politicus 1852/1925. 2: Oeuvrecatalogus*, (*KADOC-Artes*, 1), Leuven, Universitaire Pers Leuven en KADOC, 1998, 288 p.

Met vermelding van Geraardsbergen (restauratie stadhuis), Massemen (herstelling Sint-Martinuskerk), Zottegem (woning Vanderstraeten). Een biografie verscheen als deel 1 onder redactie van Jan DE MAEYER en Leen VAN MOLLE.

Openbare gebouwen. Commerciële en industriële gebouwen (725)

340-VAN LANGENHOVEN Bart, *Inventaris van een Leedse winkel in 1914*, - *Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 54.

341-R[OBIJNS] L[uc], *Okegem is een monument rijker*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (4), p. 131-132.

Over het voormalig spoorwegstation. Overname uit "Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag 1997 Provincie Oost-Vlaanderen".

342-BRAEKMAN W.L., *De "muijte" of gevangenis in "Het Schaeck" te Erondegem*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 291-293.

343-DE HOUWER Veerle, *De Prijs Van de Ven 1928-1937: de eerste tien jaren van een Belgische architectuurwedstrijd*, - *Monumenten en Landschappen*, 17, 1998, (2), p. 6-32.

Het voormalig stedelijk zwembad van Aalst, nu Kunstacademie, werd in 1940 met een eerste vermelding gehonoreerd.

344-DECRITS Marc, *Poëtisch beeld van de fonteinen te Ronse (1837)*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 29-31.

Religieuze bouwkunst (726)

345-D[EVOS] P[atrick], *Oudenaarde, Melden, Sint-Martinuskerk (monument, 14.12.80) (Kunsthistorisch onderzoek)*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1995*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1996, p. 86-91.

346-[GEERT], *Geert Van Bockstaele, Hemelveerdegem, de kerk en het Sint-Jansretabel, ca 1015 tot heden*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (4), p. 297.

Recensie in de reeks "Signalement".

347-[SINT], *De Sint-Amanduskerk te Aspelare*, (*Ninoofse kerken kapellen*, 12), Ninove, Stad Ninove - Dienst Toerisme en Informatie, 1998, [12]p.

348-[SINT], *De Sint Christoffelkerk van Pollare*, (*Ninoofse kerken kapellen*, 11), Ninove, Stad Ninove - Dienst Toerisme en Informatie, 1997, [8]p.

349-VAN BOCKSTAELE Geert, *Hemelveerdegem, de Kerk en het Sint-Jansretabel, ca 1015 tot heden*, Lierde, Projectgroep Cultuur Lierde, 1998, 145 p.

350-VAN DE PERRE Dirk, *De culturele horizon van het middeleeuwse kerkgebouw (12de-16de eeuw)in het bijzonder bij de premonstratenzers. Vergelijkende cultuurhistorische studie van zijn intellectuele en functionele context. 1: Tekst. 2: Bibliografie - Afbeeldingen en kaarten - Indices*, Leuven, KU Leuven - Faculteit Letteren - Departement Geschiedenis (onuitgegeven doctoraal proefschrift), 1998, 290 en CXL p.

Met vermelding van Ninove.

351-VAN DER SPEETEN Jozef, *De parochiekerk van Okegem*, (*Ninoofse kerken kapellen*, 10), Ninove, Stad Ninove - Dienst Toerisme en Informatie, 1996, [8]p.

352 - BAGUET Paul, *Interieur van de eerste kapel van het klooster te Michelbeke*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 57-58.

353-DIERICKX Fons, *125 jaar kapel van de Boskant te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 129-133.

354-DIERICKX Fons, *125 jaar kapel van de Boskant te Herdersem ...: een jubileum*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 248-253.

355-DIERICKX F., *Kapel van de Boskant te Herdersem*, - *Kapel en Beeld*, 50, 1998, (4), p. 6-7.

356-[KOUTERKAPELLEKE], *Kouterkapelleke in het nieuw te Welden*, - *Kapel en Beeld*, 50, 1998, (1), p. 4.

357-[MEULESCHETTEKAPEL], *Meuleschettekapel heropend te Aalst*, - *Kapel en Beeld*, 50, 1998, (1), p. 5.

358-[ONZE], *Het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal te Ninove*, (*Ninoofse kerken kapellen*, 9), Ninove, Stad Ninove - Dienst Toerisme en Informatie, 1996, [8]p.

359-SCHEERLINCK Hubert, *Stevenkapel: meer dan zomaar een kapel*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 66-73.

In Moorsel.

360-VAN DER VURST Pierre, *De kapel van O.L.Vrouw van Meuleschette en het ontstaan van de aanpalende wijk*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (1), p. 17-

22; (2), p. 23-27.

Te Aalst.

361-[KLOOSTER], *Het klooster en de kloosterkapel van Aspelare*, - *NinoVVVekrant*, 1998, (4), p. 2.

362-CAUDRON Freddy; DE SMET Robert; DE SUTTER Prosper, *Grafstenen binnen en buiten de kerk van Nieuwerkerken*, - *Liniaal*, 21, 1998, (3), p. 5-22.

363-DIERICKX Fons, *Oude grafstenen te Herdersem*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 28-40.

364-VAN DRIESSCHE Luc, *Het laatste kruis*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 8, 1998, (20), p. 37.

Over een ijzeren kerkhofkruis.

365-VAN LANGENHOVEN Bart, *Gietijzeren kruisen op het kerkhof te Aalst*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (3), p. 69-73.

Gebouwen voor opleidings-, wetenschappelijke en culturele doeleinden (727.8)

366-[BIBLIOTHEKEN], *Bibliotheken bouwen in Vlaanderen. Twintig jaar openbare bibliotheekbouw 1978-1997*, Antwerpen, VVBAD, 1998, 151 p.

Met vermelding van Brakel, Gavere, Haaltert, Lierde, Maarkedal, Melle, Merelbeke, Ninove, Oosterzele, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem.

367-LIEVENS Marc, *Van burcht tot bibliotheek: de nieuwe bibliotheek van Zottegem*, - *Bibliotheek- en archiefgids*, 73, 1997, (6), p. 233-238.

Burgerlijke architectuur (728.6)

368-DE NYS E.; DE SLOOVER M., *Boerderijen van Nieuwerkerken: vormgeving, sfeer en getuigenissen*, - *Liniaal*, 21, 1998, (4), p. 4-6.

Met vermelding van de familie Huylebroeck. Een vorige bijdrage is opgenomen in de bibliografie 1997, nr. 333.

369-DE MECHELEER Lieve, *Het waterkasteel van Moorsel*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (1), p. 63-70.

Met los ingevoegde kleurenreproductie van een originele pentekening voor een nooit verschenen supplement bij de "Flandria Illustrata " van Antonius Sanderus, bewaard in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.

370-[KASTEEL], *Kasteel Coninxdonck beschermd*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (103), p. 33-34.

371-VAN DE PERRE Dirk; VANDE WINKEL Georges, *Het kas-*

teel van Zandbergen volgens de Sanderusprent van ca. 1644, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (3), p. 227-236.

Met los ingevoegde kleurenreproductie van een originele pentekening voor een nooit verschenen supplement bij de "Flandria Illustrata " van Antonius Sanderus, bewaard in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel.

372-VAN DRIESSCHE L., *De leeuwen van 't kasteel*, - *Salvator Mededelingen. Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze*, 8, 1998, (19), p. 4.

Over het kasteel te Wieze.

373-VAN PAEPEGEM Wilfried, *Bakovens in Zuid-Vlaanderen*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (2), p. 34-36.

Te Aaigem.

Beelhouwkunst (73)

374-BUYLE Marjan, *Retabel van Sint-Jan de Doper in de Sint-Jan-de-Doperkerk van Hemelveerdegem in Lierde*, - *Monumenten en Landschappen*, 17, 1998, (3), p. 56-63.

375 - [FILOSOFEREN], *Filosoferen in metaal. Beeldhouwer Frans De Vree*, - *Berichten uit het kasteel van Gaasbeek*, 11, 1998, (1), p. 1-2.

° Aalst 1934.

Keramische kunsten. Pottenbakkerskunst (738)

376-DE GROOTE Koen, *Rijnlands aardewerk uit het jaar 1000 (Pottenkijker)*, - *Ename 974*, 1998, (9), p. 7.

Met vermelding van Pingsdorf.

Kunstsmederij (739)

377-BAUDOUIN Piet; COLMAN Pierre; GOETHALS Dorsan, *Orfèvrerie en Belgique 1500-1800. Zilver in België 1500-1800. Silver in Belgium 1500-1800*, Bruxelles, Racine, 1998, 192 p.

Met vermelding van Ath, Dendermonde, Oudenaarde.

Schilderkunst (75)

378-BERGMANS Anna, *Middeleeuwse muurschilderingen in de 19de eeuw. Studie en inventaris van middeleeuwse muurschilderingen in Belgische kerken*, (*KADOC-Artes*, 2), Leuven, Universitaire Pers Leuven en s.l., Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Afdeling Monumenten en Landschappen, 1998, 374 p.

Met vermelding van Aalst, Ename, Geraardsbergen, Pamele, Ronse.

379-COPPENS Christian, *Hidden Sex on Christmas Night: Some Unveiling Observations about the Master of Guillebert de Mets*, - SMEYERS Maurits; CARDON Bert (eds.), *Flanders in a European Perspective: Manuscript Illumination around 1400 in Flanders and abroad. Proceedings of the International Colloquium Leuven, 7-10 September 1993*, Leuven, Peeters, 1995, p. 569-580.

380-DRIGSDAHL Erik, *The False Use of Rome: Apropos a Reconstruction of Copenhagen Ms. NKS 132 4° illuminated by the Master of Guillebert de Mets*, - SMEYERS Maurits; CARDON Bert (eds.), *Flanders in a European Perspective: Manuscript Illumination around 1400 in Flanders and abroad. Proceedings of the International Colloquium Leuven, 7-10 September 1993*, Leuven, Peeters, 1995, p. 581-591.

381-SMEYERS Maurits; CARDON Bert (eds.), *Flanders in a European Perspective: Manuscript Illumination around 1400 in Flanders and abroad. Proceedings of the International Colloquium Leuven, 7-10 September 1993*, (*Corpus of Illuminated Manuscripts*, 8: Low Countries Series, 5), Leuven, Peeters, 1995, XII-799 p.

382-SMEYERS Maurits, *Vlaamse miniaturen van de 8ste tot het midden van de 16de eeuw. De middeleeuwse wereld op perkament*, Leuven, Davidsfonds, 1998, 528 p.

Met vermelding van de Meester van Guillebert de Mets en van Geraardsbergen.

383-[BIJ], *Bij de restauratie van de muurschilderingen in het St.-Jozefscollege: eervolle vermelding in het kader van de V.V.A.K.-prijs 1997*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (3), p. 64-67.

Van pater Lodewijk Taeymans (Turnhout 1874 - Alken 1937).

384-OVERATH Jean, *Pieter Coucke van Aelst en zijn tijd*, Sint-Truiden, s.n., 1998.

Brochure naar aanleiding van de restauratie en tentoonstelling van het dubbelschilderij "De Boodschap van Maria-De Heilige Drievuldigheid".

385-BRANTEGEM Herman, *Bekende kunstschilder verbleef te Okegem*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 23, 1998, (3), p. 103-107.

Over baron Herman Courtens (1884-1956), zoon van Franz Courtens.

386-DE COCK Louis, *Valerius De Saedeleer te Etikhove*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (2), p. 11-13.

387-LAMARCQ Danny, *In de voetsporen van Valerius De Saedeleer: de "Vlaamse Ardennen" in dubbeltentoonstelling gevat*, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (2), p. 27-30.

388-IMBO Gaston, *Albert Lefebvre, 1878-1951, luminist - pointillist - Godzoeker*, - *De Heemschutter*, 1998, (160), p. 11-17.

Uit Geraardsbergen.

389-BUTAYE D. (s.j.), *De Pater Taeymanszaal: restauratie van de muurschilderingen*, - *Jong en Oud*, 44, 1998, (174), p. 21; (175), p. 24-25.

In het Sint-Jozefscollege te Aalst.

390-HUTSEBAUT Lydia, *Merkwaardig doek in de St-Gorikskerk te Haaltert*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1997, (4), p. 2-11.

Over het schilderij "De marteldood van de H. Laurentius" toegeschreven aan Jan van Cleef III.

391-[KUNSTSCHILDER], *Kunstschilder Jules van Wanzeele: een leven vol kunst en dramatiek*, - *NinoVVVekrant*, 1998, (2), p. 6-7.

Ninoofs kunstschilder (Nevele 1881 - Groot-Bijgaarden 1962).

Grafische kunsten (76)

392-[BROEDER], *Broeder Max: grafisch werk. Catalogus van de gelijknamige tentoonstelling*, Leuven, KADOC, 1998, 12 p.

Met vermelding van de Broeders van Liefde te Brakel.

Muziek (78)

393-BOONE Hubert; BOSMANS Wim, *Volksinstrumenten in België*, Leuven, Peeters, 1995, 223 p.

Met vermelding van Lede, Mater, Ronse.

394-DE BODT Chris, *Johannes Ockeghem 1497-1997*, - *Mededelingen Heemkring Okegem*, 22, 1997, (3), p. 37-46.

395-DE KEYSER M., *Koninklijk St.-Ambrosiuskoor van Sint-Martinus (1880)*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 19-28.

396-DE LOOS I., *Laus Deo - Pax Vivis. Het muziekleven aan de Vlaamse kapittelkerken en kathedralen tot ca. 1800*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Educatieve Dienst. Catalogussen*, 150), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 64 p.

Met vermelding van Aalst (nr. 136: uitbetalingen aan musici Sint-Martinus Aalst in 1787).

397-DE LOOS I.; MONTEYNE M.; SCHREURS E. (red.), *Laus Deo - Pax Vivis. Het muziekleven aan de Vlaamse kapittelkerken en kathedralen tot ca. 1800. Dossier bij de gelijknamige tentoonstelling te Brussel 5 maart-30 april 1998. La vie musicale dans les églises collégiales de Flandre et dans les cathédrales jusqu'en 1800. Dossier accompagnant l'exposition du même nom 5 mars-30 avril 1998*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Educatieve*

Dienst. Dossiers. Derde reeks, 3), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998.

398-DE VUYST Julien, *Jan Frans Vonck voorloper van de Boerenkrijg*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 229-247.

399-DE WOLF Willy, *Volkszanger Schrijvers Zjeen*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 211-214.

Over Eugeen De Schrijver (Moorsel).

400-HUYBENS G., *Organisten in de Zuidelijke Nederlanden tijdens de tweede helft van de 18de eeuw (1)*, - *Orgelkunst*, 21, 1998, (4), p. 157-174.

Met vermelding van de organisten Dullaert, Giets, Scheppers, Robson en van Aalst, Zottegem.

401-IMBO Gaston, *Elisius Sylva, 1843-1918, de heldentenor met de weergaloze stem*, - *De Heemschutter*, 1998, (162), p. 11-15.

402-[KERKFEEST], *Kerkfeest met inspelingsconcert op het gerestaureerde Lovaertorgel. Brochure*, Zonnegem, s.n., 1998, 12 p.

403-ROOSE Patrick, *Het Lovaert-orgel te Grotenberge, overeenkomst met L. Lovaert uit 1855 voor de bouw van een nieuw orgel in de parochiekerk Sint-Pieters-Banden en Sint-Berlindis*, - *Orgelkunst*, 21, 1998, (1), p. 35-38.

404-ROOSE Patrick, *Ch. Anneessens' orgel in St.-Jacob Antwerpen: een gebruiksaanwijzing uit 1884*, - *Orgelkunst*, 21, 1998, (1), p. 5-16.

Met vermelding van Geraardsbergen.

405-WILLE Danny, *De koninklijke fanfare Sint-Cecilia te Meldert vanaf de Eerste Wereldoorlog*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 44-55.

406-[DE SADELEER Gilbert], *110 jaar Koninklijke Symfonische Kring "Door Eendracht Groot"*, Aalst, s.n., 1996, 32 p.

Sport (79)

407-DE SUTTER Prosper, *De Ware Crossers (1967-1987)*, - *Liniaal*, 22, 1998, (2), p. 12-17.

Wielerclub te Nieuwerkerken.

408-DE TEMMERMAN Ludwig, *De kaatsploeg van Everbeek-Boven in 1910*, - *Triverius*, 28, 1998, (2), p. 46-47.

Theater (792)

409-PROOT Goran, *Toneelprogramma's in het jezuïetenhuis te Heverlee*, - *Archief- en Bibliotheekwezen in België*, 68, 1997, p. 313-355.

Met veelvuldige vermeldingen van Aalst.

410-RAMAKERS Bartholomeus A.M., *Spelen en figuren. Toneelkunst en processiecultuur in Oudenaarde tussen Middeleeuwen en Moderne Tijd*, Amsterdam, University Press en Nijmegen, Katholieke Universiteit, 1996, 507 p.

411-UYTTERSPROT Marc, *De passiespelen van Aelst - 1910*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (2), p. 41-49.

412-VAN CLEEMPUT Geert, *Lezersbrief omtrent de passiespelen te Aalst*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (3), p. 67-68.

8. FILOLOGIE. LITERATUUR

Taalkunde (80)

413-VAN DURME Luc, *In memoriam dr. Maurits Gysseling (1919-1997)*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 70, 1998, p. 63-117.

Taalgrens. Taaltoestanden (800.7)

414-MICHEL J.- H., *Les origines de la frontière linguistuique à la lumière d'un ouvrage récent*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en DialectologieHandelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 69, 1997, p. 231-238; 69, 1997, p. 231-238.

Naar aanleiding van "De taalgrens. Van de oude tot de nieuwe Belgen" onder redactie van Danny LAMARCQ en Marc ROGGE.

Dialecten (800.87)

415-BAGUET Paul, *Invloed van de Franse taal op het Brakels (Nederbrakels)dialect*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 26; (2), p. 50; (3), p. 64-65.

Vorige bijdragen zijn opgenomen in de bibliografie 1996, nr. 345.

416-BOUCHEZ Maurice, *'t Ronssies in guiren en kluiren. Proeve van woordenboek van het Ronses dialect*, Saint-Sauveur, in eigen

beheer, 1998, 312 p.

417-DE SCHRYVER Fredy, *Ons Nieuwerkerks dialect. Namen van ziekten. 10*, - *Liniaal*, 21, 1998, (4), p. 15-17.

418-DE SCHRYVER Fredy, *Ons Nieuwerkerks dialect. Het weer*, - *Liniaal*, 21, 1998, (4), p. 18-20.

419-FRANSAER Frans, *Wablieft?*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 85; (2), p. 215-216; (3), p. 304; (4), p. 424.

Over het Moorselse dialect.

420-VAN SCHOORS Luc, *In 't Giesbaargs*, - *De Heemschutter*, 1998, (157), p. 21-24; (158), p. 21-24; (159), p. 15-18; (160), p. 19-22; (161), p. 15-18; (162), p. 21-24.

Over dood en begrafenis.

Toponymie (801.311)

421-REDANT Gilbert, *De Haaltertse walput*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (1), p. 5-7.

422-VAN DE PERRE Dirk, *Het toponiem Angereel te Appelterre*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (2), p. 131-132.

Met vermelding van de familie van den Eechoute.

423-VAN DURME Luc, *Dries, vooral in Centraal- en Zuid-Oost-Vlaanderen*, - *Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie*, 70, 1998, p. 117-212.

Onomastiek (801.313)

424-CLAES Frans, *Herkomstnamen en immigratie in Diest tot 1400*, - *Naamkunde*, 30, 1998, p. 79-143.

Met vermelding van Diest, Geraardsbergen, Lede, Zottegem.

Literatuur (82/89)

425-BAVAY Lut, *Oremus ...*, - *Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere*, 38, 1998, (4), p. 80-81.

Over de volksdichter Frans Van Vaerenbergh (Mere).

426-DE RIDDER Patrick; VAN DAMME Frederik, *Een veelzijdig Herdersems auteur: Fred Muylaert*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 254-264.

427-DECORTE Luc (samensteller), *Museale oorden van dichters en andere schrijvers in België en Nederland*, - *Vlaanderen*, 47, 1998, (1/269), p. 1-44.

Met bijdragen van Kathleen VAN PUYENBROECK over het Louis Paul Boon-Museum (Aalst)en van Luc DECORTE over het Protestants Historisch Museum "Abraham Hans" in Sint-

Maria-Horebeke.

428-IMBO Gaston, *Verbleef de 14de-eeuwse poeet-historicus Jan Van Boendale, alias Jan de Clerc (1285-1365)een tiental jaren te Geraardsbergen?*, - *De Heemschutter*, 1998, (161), p. 21-125.

429-UYTTERSPROT Marc, *Pierlala gaet naer het capelleken van de Meuleschette*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (4), p. 79-80.

Fragment uit "De Wedergekomen Pierlala" van de Aalstenaar Jan Baptist Jozef Luyckx (1757-1836).

430-VAN DE PERRE Rudolf, *De Passie in de hedendaagse Vlaamse literatuur*, - *Vlaanderen*, 47, 1998, (2/270), p. 80-83.

Met vermelding van Gery Helderenberg en Paul De Mont, in een themanummer over de Passio Christi.

431-VAN DRIESSCHE Luc, *Jef Scheirs, romanschrijver (Oudegem 1885 - Sint-Agatha Berchem 1960)*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (3-4), p. 103-108.

Scheirs woonde in de jaren dertig te Aalst

9. GEOGRAFIE. BIOGRAFIE. GESCHIEDENIS

Archeologie (902)

432-BOURGEOIS Ignace; DE SWAEF Walter; BOURGEOIS Jean, *Bewoningssporen uit de vroege La Tène- en Gallo-Romeinse periode aan de Jeruzalemstraat te Mere (Erpe-Mere)*, - *Vobov-Info*, 1998, (48), p. 1-14.

433-BOURGEOIS J.; MEGANCK M.; SEMEY J., *Luchtfotografische prospectie in Oost- en West-Vlaanderen in 1995*, - *Lunula. Archaeologica Protohistorica*, 4, 1996, p. 37-39.

Met vermelding van Brakel.

434-DE MULDER G.; BRAECKMAN K., *Archeologisch onderzoek rond de Sint-Martinuskerk te Velzeke*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 21, 1998, p. 11-12.

435-DECONINCK Johny, *Vondst van een oude gracht op de Plas te Ronse*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 165-171.

436-D[E]C[LERCQ]W[im], *De archeologie van een aardgasleiding: de begeleiding van het Distrigas-VTN-project op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen, fase 1997*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-*

Vlaanderen 1997, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 1998, p. 97-105.
Met vermelding van Mespelare.

437-LICHTENBERG Lou, *Provinciaal archeoloog Luc Bauters overziet de vruchten van een smeeroliebeleid: "Archeologen zijn gelijk boeren, ze klagen altijd"*, - *Scarabee*, 1998, (34), p. 37-41.

438-VAN EENHOOGE D., *Archeologisch onderzoek in de Sint-Michaelskerk te St.-Lievens-Houtem*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 21, 1998, p. 8.

Archeologie van de oudheid (902.032)

439-BAUTERS Luc; BRACKMAN Kurt; DE MULDER Guy; JAMEE Wilfried; ROGGE Marc; VELGHE Marc, *Horebeke. Protohistorische sporen en een Gallo-Romeinse agrarische nederzetting bij de Broekestraat*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 154-156.

440-BAUTERS Luc; DE MULDER Guy; JAMEE Wilfried, *Oudenaarde-Welden. Een Gallo-Romeins brandrestengraf op de kouter*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 148-149.

441-DE MULDER Guy, *Het eerste Europese wegennet. Zuid-Oost-Vlaanderen doorkruist met Romeinse wegen*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 157-158.

442-DE MULDER Guy; ROGGE Marc; VELGHE Marc, *Brakel-Zegelsem. Een tweetal kuilen op een Gallo-Romeinse vindplaats nabij de Langakkerstraat*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 160-161.

443-DE MULDER Guy; ROGGE Marc, *Gallo-Romeinse heren de boer op. De villae rusticae in de Oost-Vlaamse leemstreek*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 152-153.

444-DESCHIETER Johan; DE MULDER Guy, *Een Gallo-Romeinse pottenbakkersoven te Velzeke*, - *Vobov-Info*, 1998, (48), p. 15-19.

445-DESCHIETER Johan; DE MULDER Guy; BRAECKMAN Kurt, *Zottegem-Velzeke: opgravingen in de Gallo-Romeinse vicus.*

Een voorlopig verslag 1997, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1997*, Gent, Provincie Oost-Vlaanderen, 1998, p. 116-121.

446-MONSIEUR P., *Romeinen aan de poort van de Vlaamse Ardennen: in Velzeke komt een fraai Romeins verleden aan het licht*, - *Scarabee*, 1998, (33), p. 49-52.

447-VELGHE Marc; WELLEMAN Geert; ROGGE Marc; DE MULDER Guy, *Brakel-Zegelsem. Een Gallo-Romeinse spitsgracht nabij de Kleine Gastenhoek*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 159.

448-VERLEYEN Wilfried (o.s.b.), *Geen Romeinse vondsten te Meldert in 1636!*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 42-43.

Met vermelding van Hubertus Phalesius, Alphonse Wauters en van Affligem, Saint-Denis-en-Broqueroie.

449-VERMEULEN Frank; HAGEMAN Bea; WIEDEMANN Torsten, *Antieke lijnen in het landschap*, - *Vobov-Info*, 1998, (48), p. 20-35.

Over Romeinse landindeling en wegennet in noordwestelijk Gallië, in casu het gebied tussen de Noordzeekust en Schelde-Zenne.

Archeologie van de oudheid en de middeleeuwen (902.032/033)

450-BAUTERS Luc; BRACKMAN Kurt; DE MULDER Guy; JAMEE Wilfried; ROGGE Marc; VELGHE Marc, *Oudenaarde-Mater. Een Gallo-Romeinse agrarische nederzetting en sporen van Karolingische bewoning te Duisbeke*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 150-152.

Archeologie van de middeleeuwen en de moderne tijden (902.033)

451-AMEELS Vera; CALLEBAUT Dirk, *Afvalwater, Aquafin en Archeologie (Ondergronds Ename)*, - *Ename 974*, 1998, (7), p. 4-5.

452-CALLEBAUT Dirk; DE GROOTE Koen, *De handelsnederzetting van Ename: de grote uitdaging voor het onderzoek van de komende jaren (Ondergronds Ename)*, - *Ename 974*, 1998, (9), p. 4-5.

453-DE CLERCQ W., *Archeologisch onderzoek bij de aanleg van de aardgasleiding Zeebrugge-Raeren (fase 1997)*, - *Archaeologia Mediaevalis*, 21, 1998, p. 11.

Overzicht van de sporen uit de middeleeuwen op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen.

454-TOEBOSCH Theo, *De stomme stenen spreken: project Ename 974 beleeft wereldprimeur*, - *Scarabee*, 1997, (31), p. 49-52.

455-VAN DER KELEN Ignace, *Opgravingen in de Sint-Michaelskerk 1997*, - *Darcos*, 15, 1998, (2), p. 14-18.

Te Sint-Lievens-Houtem.

Industriële archeologie (902.035)

456-LINTERS Adriaan, *Industriële archeologie in Vlaanderen: een subjectieve terugblik*, - *Erfgoed van Industrie en Techniek / Industrieel Erfgoed in Vlaanderen*, 1998, (41), p. 68-76.

Prehistorie (903)

457-BAUTERS Luc; LEMAY Nancy, *Oudenaarde-Welden. Een ijzertijdkuil op de kouter*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 146-148.

458-DE MULDER G.; BRAECKMAN K.; ROGGE M., *Een kuil uit de Late IJzertijd te Velzeke (O.-Vl.)*, - *Lunula. Archaeologica Protohis-torica*, 4, 1996, p. 71-73.

459-DE MULDER G.; BAUTERS L., *Het urnengrafveld van Massemen (O.-Vl.)*, - *Lunula. Archaeologica Protohistorica*, 5, 1997, p. 43-44.

460-DE MULDER Guy; VELGHE Marc, *Brakel-Everbeek. Een silo uit de metaaltijden nabij het gehucht Maandag*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 162-163.

461-MOENS Jan; DE GROOTE Koen, *Oudenaarde-Welden Nederzettingssporen uit de ijzertijd aan de Kouterstraat*, - *Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium. Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen 1996*, Gent, Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, 1997, p. 144-146.

Historische geografie. Nederzettingsgeschiedenis (911.37)

462-DUQUET Frans, *De Polbroek*, - *Darcos*, 15, 1998, (4), p. 11.

Te Sint-Lievens-Houtem.

463-DUQUET Frans, *De Monseigneur Meulemanstraat*, - *Darcos*, 15, 1998, (1), p. 1-12.

De Polbroek te Sint-Lievens-Houtem maakt samen met de Wetterse Steenweg, de Mgr. Meulemanstraat, de Paardemarktstraat deel uit van de huidige rijksweg N 462.

464-DUQUET Frans, *De Paardemarktstraat*, - *Darcos*, 15, 1998, (2), p. 1-12.

Te Sint-Lievens-Houtem.

465-LACHAERT Pieter-Jan, *De landschapsgeschiedenis van Schelderode. Ruimtelijke ordening en organisatie van het cultuurlandschap (12de-18de eeuw)*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1998.

466-REYGAERTS Jacques, *La région d'Enghien: une géographie historique, une histoire urbaine. Etudes critiques*, 2 dl., Merchtem, in eigen beheer, 1998, 562 en 591 p.

Veel gegevens over de regio Geraardsbergen, Grimminge.

467-VAN DEN BOSSCHE Robert, *Over de ontstaansgeschiedenis van Geraardsbergen: een andere kijk*, - *De Heemschutter*, 1998, (159), p. 29-31.

468-VLERICK Wouter, *Historische geografie van Hillegem, met nadruk op de bezittingen van de Gentse Sint-Pietersabdij*, Gent, Universiteit Gent (onuitgegeven licentiaatsverhandeling), 1997.

Biografie. Prosopografie (929)

469-BESTUUR, *In memoriam Frans Slagmulder*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (1), p. 1.

470-DE MAEYER Jan (red.); VAN MOLLE Leen (red.); DE KEYSER Bart; GERARD Emmanuel; HEYRMAN Peter; VERPOEST Luc; VINTS Luc; WILS Lode, *Joris Helleputte. Architect en politicus 1852/1925. 1: Biografie*, (*KADOC-Artes*, 1), Leuven, Universitaire Pers Leuven en KADOC, 1998, 296 p.

Een oeuvrecatalogus verscheen als deel 2 onder redactie van Krista MAES.

471-DE MOYER Marc; DE TROYER Roger; SCHEERLINCK John, *Indices staten van goed Aaigem anno 1600-1796*, Haaltert, Heemkundige Kring, 1998, 134 p.

472-DE PAUW Walter, *Honderd jaar en meer te Sint-Lievens-Houtem*, - *Darcos*, 15, 1998, (5), p. 1-24.

Biografie van honderd(en meer)-jarigen: Albert Beerens, Jeanne De Corte, Marie Adèle De Val, Marie Meulenyzer, Raymond Van de Sijpe, Remi Van den Berghe, Marie Van Mieghem.

473-DE SMET Robert, *Een overlijdensakte uit het jaar 1798: aanvulling*, - *Liniaal*, 21, 1998, (3), p. 23-24.

Over Cornelia Joanna Theresia De Raedemaecker uit Nieuwerkerken.

474-IMBO G., *Fernand Victor Toussaint 1875-1947*, - *De Heemschutter*, 1997, (154), p. 28-36.

475-LAMARCQ Danny, *Lamora(a)l, graaf van Egmont, prins*

van Gavere, ... en heer van Zottegem, - *Toerisme Oost-Vlaanderen*, 47, 1998, (4), p. 100-104.

476-LEMMENS Daniël, *Bij een afscheid: Melle en Anton Van Wilderode*, - *De Gonde*, 26, 1998, (3-4), p. 35-55.

477-POELMAN Roger, *De dossiers Crick en Van de Velde in het Documentatiecentrum*, - *Heemkundige Kring De Oost-Oudburg*, 1998, (1), p. 10-12.

Jef Crick, journalist, ° Aalst 23 oktober 1890.

478-SPRANGERS Henri, *Emmanuel Benedictus Rollier: Boerenkrijgleider (1769-1851)*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (10), p. 385-399.

Met kwartierstaat, geworteld o.m. in Appelterre-Eichem, Denderhoutem, Oosterzele, Smeerebbe, Wichelen.

479-UYTTERSPROT Marc, *Bewoners van de omliggende straten van de Meuleschettestraat (1903)*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (3), p. 50-60.

Met vermelding van de Dirk Martensstraat, Duivekeetstraat, Gazometerstraat, Koolstraat, Schoolstraat.

480-VAN ACKER K.G., *Merelbeke. Bijdrage tot de geshiedenis*, Merelbeke, s.n., 1998, 14 p.

Over de familie Leirens.

Genealogie (929.5)

481-BELLENS Frans, *De Bièvre: een gekende Brasschaatse familie*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 151-173.

Met vermelding van Wieze.

482-BERGER Eric, *La descendance de Joseph Haumont (1708-1779)ou l'évolution d'un milieu rural*, - *Le Parchemin*, 63, (313), p. 10-46.

De Antwerpse tak is verspreid over het Land van Aalst, o.a. Adolphe-Joseph (gemeentesecretaris Sint-Lievens-Esse, 1807-1868), Isidore-Joseph (handelaar te Aalst, 1809-1878), Marie-Catherine (stichteres normaalschool Gijzegem, 1849-1911).

483-DE CLERCK Jan C.A., *Oude Baardegemse families: De Meersman*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (2), p. 104-122; (3), p. 221-228; (4), p. 312-333.

484-DE TROYER Roger, *De familie Buyse te Heldergem*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (2), p. 22-24; (3), p. 2-3.

485-DEPROST L., *Genealogie de Pro(o)st in Oost- en West-Vlaanderen ... ridders en schepenen in het middeleeuwse Aalst*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (7/8), p. 281-295; (11/12), p. 463-475.

486-DONCHE Pieter, *Een Oost-Vlaamse familie De Schepper te Watervliet, Eeklo, Gent en Ronse*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (10), p.

415-427.

487-HOEBEKE Jean-Pierre, *Stamboom Coutuer*, Brakel, s.n., 1998.

488-MAROYE Marc, *500 jaar familie Maroye in Horebeke, Brakel en Lierde*, - *Triverius*, 1998, (2), p. 10-16; (3), p. 10-18; (4), p. 9-20.

489-OLSEN Jan, *Jules Vits: enkele merkwaardige familiale verwantschappen*, - *De Gonde*, 26, 1998, (2), p. 27-33.

490-SCHOLLAERT Jean-Marie, *Families te Sinte-Maria-Oudenhove gedurende het Ancien regime (1795)*, Kortenberg, s.n., 1998, 431 p.

491-STEEGHERS Wilfried, *Genealogische schets van de familie Volckaert*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (9), p. 343-348.

O.m. te Merelbeke.

492-VAN DRIESSCHE Luc, *Repertorium van de families te Mespelare 1637-1796*, Dendermonde, VVF-afdeling Dendermonde, 1998.

Adel (929.7)

493-JANSSENS P., *De Belgische adel van de 16e tot de 18e eeuw*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (2), p. 74-84.

494-VAN ERMEN E., *Adel en ridderschap in het hertogdom Brabant van de 11e tot de 13e eeuw*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (2), p. 64-73.

495-VANNOPPEN H., *Een nieuwe heemkundige kijk op de adel in Vlaanderen*, - *Ons Heem*, 52, 1998, (3), p. 85-117.

Bronnenstudie en -uitgaven. Diplomatiek (930.22)

496-DE HEMPTINNE Thérèse, *Les symboles graphiques dans les chartes du comté de Flandre jusqu'au début du XIIIe siècle*, - RUECK Peter (herausg.), *Graphische Symbole in mittelalterlichen Urkunden. Beiträge zu einer diplomatischen Semiotik*, Sigmaringen, Jan Thorbecke, 1996, p. 509-528.

497-RUECK Peter (herausg.), *Graphische Symbole in mittelalterlichen Urkunden. Beiträge zu einer diplomatischen Semiotik*, (*Historische Hilfswissenschaften*, 3), Sigmaringen, Jan Thorbecke, 1996, 834 p.

Archiefinventarissen. Archiefwezen (930.25)

498-COPPEJANS-DESMEDT H.; LUYCKX Ch.; VAN OVERSTRAETEN D.; WELLENS R., *Archives d'entreprises accessibles au public en Belgique. Supplément au "Guide des archives d'entreprises conservées dans les dépôts publics de la Belgique". Bedrijfsarchieven toegankelijk voor het publiek in België. Supplement op de "Gids van de bedrijfsarchieven bewaard in de openbare depots van België"*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Overzichten en Gidsen*, 41), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 661 p.

Met vermelding van Aalst, Geraardsbergen.

499-D'HOORE Marc, *Archives de particuliers relatives à l'histoire de la Belgique contemporaine (de 1830 à nos jours)*, 2 dl., (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Overzichten en Gidsen*, 40), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 427 en 428-854 p.

Met vermelding van Remi De Backer (Vlierzele en Sint-Lievens-Houtem)en van Louis De Sadeleer (° Haaltert 1852, + Aalst 1924).

500-DE KEYZER Walter; MINKE Alfred; VAN DER EYCKEN Michel; VAN LAERE R., *Richtlijnen en aanbevelingen voor het beheer van het archief van de kerkfabriek en van andere parochiearchieven*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Miscellanea archivistica. Studia*, 96), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1997, 105 p.

501-DE MECHELEER Lieve, *Het archief van het secretariaat van de stad Ninove*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Miscellanea archivistica. Studia*, 105), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 34 p.

502-DECRITS Marc; VAN ISTERDAEL Herman, *Catalogus van de Topografisch-historische Atlas*, (*Rijksarchief te Ronse. Inventarissen*, 25), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 584 p.

Talloze verwijzingen naar gemeenten uit het Land van Aalst.

503-DEVOLDER Kathleen, *Catalogus van de Topografisch-historische Atlas (nrs. 2001-2500)*, (*Algemeen Rijksarchief. Inventarissen*, 267), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 297 p.

Met vermelding van Borsbeke.

504-JANSSENS Luc, *Catalogus van de Topografisch-historische Atlas (nrs. 1001-1500)*, (*Algemeen Rijksarchief. Inventarissen*, 260), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1996, 195 p.

Met vermelding van Aalst, Sint-Maria-Oudenhove, Zottegem.

505-JANSSENS Luc, *Kaarten van het Oorlogsdepot, Militair Kartografisch Instituut, Militair Geografisch Instituut en Nationaal Geografisch Instituut, bewaard op het Algemeen Rijksarchief,*

(*Algemeen Rijksarchief. Toegangen in beperkte oplage*, 462), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1997, 51 p.

Met vermelding van Aalst, Denderwindeke, Herzele, Nederbrakel, Ninove, Zottegem.

506-NIJSSEN Rombout, *Overzicht van de archieftoegangen in de leeszaal van het Algemeen Rijksarchief. Toestand op 1 januari 1998*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Overzichten en Gidsen*, 31), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 317 p.

507-NIJSSEN Rombout, *Overzicht van de archieven en verzamelingen in het Algemeen Rijksarchief. Archiefvormers in het Brussels Gewest en archiefvormers behorend tot de centrale en gewestelijke overheden. 1: Overheidsinstellingen tot 1795*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Overzichten en Gidsen*, 33), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 153 p.

508-NIJSSEN Rombout, *Overzicht van de archieven en verzamelingen in het Algemeen Rijksarchief. Archiefvormers in de provincie Vlaams Brabant. 1: Overheidsinstellingen tot 1795*, (*Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. Overzichten en Gidsen*, 34), Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1998, 220 p.

Met vermelding van Denderleeuw, Liedekerke.

Algemene geschiedenis (94)

509-DE POTTER F.; BROECKAERT J., *Geschiedenis der gemeente Oordegem, - Ken uw Dorp. Jaarboek van de Heemkundige Kring Heemschut Lede*, 1997, (23), p. 3-37.

510-VAN BUTSELE Paul; LENOIR Yves, *Een Henegouwse enclave te Ronse, - Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 215-225.

511-VAN TRIMPONT Marc, *Het land en de baronie Boelare*, Geraardsbergen, Geschied- en Heemkundige Kring Gerardimontium, 1998, XV-282 p.

Middeleeuwse geschiedenis (94.033)

512-DE CHOU Freddy, *De feodaal-administratieve structuur van de baronie Boelare, - De Heemschutter*, 1998, (161), p. 31-36.

513-MILIS Ludo, *Lotheryck (Abdijleven), - Ename 974*, 1998, (7), p. 14.

514-VAN ACKER K.G., *Munte. Bijdrage tot de geschiedenis: de vroegere kerk en het verblijf van de heren van Munte*, Merelbeke, s.n., 1997, 23 p.

Moderne geschiedenis (94.034)

515-BICKE Pieter-Joseph, *Denderwindeke in de jaren 1800 en vroeger: een terugblik door Pieter-Joseph Bické (1801-1888)*, - *NinoVVVekrant*, 1998, (3), p. 4; (4), p. 5.

Tekstuitgave van het "geestelijk testament" van een 19de-eeuws gemeentesecretaris.

516-BRAET André, *Verbeurd verklaarde goederen in het Land van Aalst 1583-1587*, - *Vlaamse Stam*, 34, 1998, (3/4), p. 120-128.

517-DE LANGE Sylvain, *Een dorp en zijn bewoners ruim 300 jaar geleden: Opbrakel in het midden van de 17de eeuw*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 33-98.

Vorige bijdragen zijn opgenomen in: Herman VAN ISTERDAEL, "Bibliografie van de gemeenten van het Land van Aalst, nr. 15.238.

518-IGUAL-PACHECO Michel, *Beeldenstormers in het Land van Aalst en hun sociale achtergrond*, - *Het Land van Aalst*, 50, 1998, (2), p. 73-110; (3), p. 209-226.

519-VAN BUTSELE Paul; LENOIR Yves, *Afschrift van akten betreffende de stad Ronse en haar collegiale*, - *Annalen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring Ronse en Tenement Inde*, 47, 1998, p. 227-246.

Transscriptie van achttiende-eeuwse Latijnse akten.

520-VAN TRIMPONT Marc, *Het bewogen huwelijk in 1644 van Hugo-Jean-François Cassina, baron van Boelare*, - *De Heemschutter*, 1998, (160), p. 29-30.

521-WAUTERS Erik, D*e inwoners van Meldert in de tijd van de aartshertogen Albrecht en Isabella*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (3), p. 278-292.

Een haardtelling uit 1621.

Moderne en hedendaagse geschiedenis (94.034/035)

522-ANTOINE François, *La vente des biens nationaux dans le département de la Dyle*, (*Archives générales du Royaume et Archives de l'Etat dans les Provinces. Centre de services et réseau de recherche*, 5), Bruxelles, Archives générales du Royaume, 1997, 545 p.

Met vermelding van Aalst, Liedekerke, Ninove.

523-DE BUCK Ronald, *De Brabantse Omwenteling in de Gazette van Gend (1789-1790)*, - *Ghendtsche Tydinghen*, 27, 1998, (3), p. 144-148; (4), p. 189-201; (5), p. 231-247; (6), p. 318-331.

Met vermelding van Aalst.

524-DE RUYVER Luc, *Gontrode in 1796*, - *De Gonde*, 26, 1998, (3-4), p. 63-66.

525-DE SMET Robert, *Memorieboek van de Van Landuyten Joannes en Franciscus*, - *Liniaal*, 21, 1998, (3), p. 22-23.

Uit Nieuwerkerken.

526-FRANCOIS Luc, *De Boerenkrijg. Twee eeuwen feiten en fictie*, (*Historische reeks / Davidsfonds*, 41), Leuven, Davidsfonds, 1998, 200 p.

Met vermelding van het Scheldedepartement en van de regio's Ronse en Zottegem.

527-FRANCOIS Luc, *Vonck en het Vonckisme in de Zuidelijke Nederlanden*, Gent, Universiteit Gent, 1993, 23 p.

528-HUYLEBROEK Edgard, *Kloostergoed tijdens Frans bewind in Denderhoutem*, - *Mededelingen Heemkring Haaltert*, 18, 1998, (4), p. 17-20.

529-HUYS Paul, *Vreugde over de Brabantse omwenteling (1790)in het Land van Rode*, - *Heemkundig Genootschap van het Land van Rode*, 26, 1998, (103), p. 27-31.

530-MAROYE Marc, *De viering van de Frans revolutionaire feesten in Brakel en Lierde*, - *Triverius*, 28, 1998, (1), p. 13-19.

531-ROBIJNS Luc, *Memorieboek van Joannes en Franciscus Van Landuyt uit Nieuwerkerken van 1751 tot 1808. Afl. 34*, - *Liniaal*, 21, 1998, (4), p. 7-10.

532-VAN TRIMPONT Marc, *Franse revolutie bracht kommer en kwel over Beaupré: een momentopname*, - *De Heemschutter*, 1998, (159), p. 33-36.

533-VAN TRIMPONT M., *Geraardsbergen in de Franse periode 1794-1814: de 'Rosière'-huwelijken*, - *De Heemschutter*, 1996, (150), p. 7-10.

Hedendaagse geschiedenis (94.035/036)

534-UYTTERSPROT Marc, *Honderd jaar geleden ... het jaar 1898*, - *Mededelingen van de Vereniging voor Aalsters Kultuurschoon*, 25, 1998, (4), p. 87-94.

Beschrijving van de Aalsterse bevolking en instellingen op het einde van de 19de eeuw.

535 - DE MOL Elie, *Over Beaupré, de Klakvijverstraat en andere straten in Grimminge*, - *De Heemschutter*, 1998, (157), p. 25-26.

536-[DE WOLF Willy], *Aanvulling bij de reeks "Mijn straat"*, - *Heemkundige Kring De Faluintjes*, 11, 1998, (1), p. 79.

In Moorsel. Vorige bijdragen zijn opgenomen in de bibliografie 1996, nr. 484 en 1997, nr. 502.

537-DE VUYST Paul; ECKEMAN André, *Kijk op Burst*, Nieuwkerken-Waas, Het Streekboek, 1998, 94 p.

538-VAN HAVER M., *Wieze 1993*, - *Salvator Mededelingen.*

Ledenblad van de Oudheidkundige Kring H.H. Salvator Wieze, 8, 1998, (19), p. 31; (20), p. 22.

AUTEURSREGISTER

Adriaen, Marc 71
Aertgeerts, Hendrik 61
Aerts, Erik 223
Ameels, Vera 451
Antoine, François 522
Baelde, B. 24
Baguet, Paul 78, 79, 80, 124, 125, 126, 170, 179, 184bis, 234, 352, 415
Balthazar, Herman 42
Bastin, Christine 335, 337, 338
Baudouin, Piet 377
Bauters, L. 459
Bauters, Luc 291, 319, 320, 439, 440, 450, 457
Bauters, Paul 266
Bavay, Lut 74, 203, 425
Becquet, Jean 98
Begheyn, Paul (s.j.) 14
Bellens, Frans 481
Berger, Eric 482
Bergmans, Anna 378
Beusen, Paul 25
Bické, Pieter-Joseph 515
Blommaert, W. Vital 114
Blondé, B. 27
Boone, Hubert 393
Bosmans, Wim 393
Botteldoorn, Nathalie 171
Bouchez, Maurice 416
Boudens, Robrecht (o.m.i.) 132, 132
Bourgeois, Ignace 432
Bourgeois, J. 433
Bourgeois, Jean 432
Brackman, Kurt 439, 450
Braeckman, K. 434, 458
Braeckman, Kurt 445
Braekman, W.L. 62, 250, 263, 342
Braet, André 119, 516
Brantegem, Herman 140, 385
Bresseleers, Maarten 24
Brion, René 131
Broeckaert, J. 509
Bruneel, Claude 160
Buisman, Jan 261
Butaye, D. (s.j.) 204, 389
Buyle, Marjan 333, 374
Buys, J.C. 149
Callebaut, Dirk 451, 452
Cardon, Bert 379, 380, 381
Carnier, M. 15
Caudron, Freddy 63, 81, 151, 362
Charles, Leen 28
Claes, Alfons 61
Claes, Frans 424
Clauwaert, Christel 4, 5
Cockx-Indestege, Elly 56, 57, 58
Colman, Pierre 377
Coomans, Thomas 333
Coppejans-Desmedt, H. 498
Coppens, Christian 379
Cornil, Joost 168
D'Hoore, Marc 499
Daelman, Walter 214
De Baets, August 75
De Bodt, Chris 394
De Boeck , Dirk 304
De Buck, Ronald 523
De Ceuninck, André 326
De Chou, Freddy 512
De Clerck, Jan C.A. 193, 483
De Clercq, René 48
De Clercq, W. 453
De Clercq, Wim 436
De Cock, Louis 206, 207, 224, 243, 244, 245, 246, 386
De Couvreur, Leon 228
De Groof, Bart 6
De Groote, Koen 315, 376, 452, 461
De Hemptinne, Thérèse 496
De Herdt, René 28, 29
De Houwer, Veerle 343
De Jonge, J. Arnold 115
De Keyser, Bart 470
De Keyser, M. 395
De Keyzer, Walter 500
De Lange, Sylvain 517
De Leeuw, Sofie 257
De Loos, I. 396, 397
De Maesschalck, Edward 222
De Maeyer, Jan 470
De Mecheleer, Lieve 369, 501
De Meulemeester, J. 7
De Mol, Elie 535
De Mol, Gaston 306
De Moyer, Marc 471
De Mulder, G. 434, 458, 459
De Mulder, Guy 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 447, 450, 460
De Nijs, Eddy 230, 313
De Nys, E. 368
De Paepe, Jean-Luc 131
De Pauw, Hector 76
De Pauw, Walter 472
De Potter, F. 509
De Punt , Johan 314
De Punt, Johan 8, 267, 302
De Ridder, Patrick 426
De Ruyver, Luc 524
De Sadeleer, Gilbert 406
De Schepper, Marcus 56, 57, 58
De Schepper, Willy 185
De Schryver, Fredy 417, 418
De Sloover, M. 368
De Smedt, Raphaël 54, 100
De Smet, Lucien 180, 215
De Smet, Robert 362, 473, 525
De Sutter, Prosper 146, 194, 200, 362, 407
De Swaef, Walter 147, 432
De Temmerman, Ludwig 235, 408
De Troyer, Roger 253, 471, 484
De Vos, Guy 208
De Vriendt, Marcel 288
De Vroede, Maurits 82
De Vuyst, Julien 198, 199, 236, 253,

254, 398
De Vuyst, Paul 231, 537
De Wijs, I. 248
De Wolf, G. 239
De Wolf, Willy 120, 219, 292, 399, 536
Deconinck, Johny 435
Deconinck, Noël 74
Decorte, Luc 427
Decrits, Marc 344, 502
Decrock, Beatrice
Delcour, Jan 268
Delfosse, Louis 64
Delsaerdt, Pierre 56, 57, 58
Demey, Anthony 319, 320, 327, 328
Denewet, Lieven 269, 270
Deprost, L. 485
Descamps, Sofie 24
Deschieter, Johan 444, 445
Despretz, A. 310
Devolder, Kathleen 181, 503
Devos, Patrick 319, 320, 327, 328, 345
Dhondt, Luc 334
Dierickx, F. 355
Dierickx, Fons 232, 240, 258, 353, 354, 363
Dierkens-Aubry, Françoise 335, 338
Dolvelde, Bart 143
Donche, Pieter 486
Drigsdahl, Erik 380
Dubois, Gilbert 141
Duquet, Frans 462, 463, 464
Eckeman, André 537
Ervynck, Anton 303
Esther, Jan 333
Evrard, Jacques 335, 337, 338
Franchet, Vincent 186
François, Luc 24, 526, 527
Fransaer, Frans 419
Fredericq-Lilar, Marie 334
Gadeyne, G. 316
Gadeyne, Guy 150
Genicot, Luc Francis 333
Gerard, Emmanuel 470
Gies, Herman 0
Gillard, Patrick 131
Godding, Philippe 160
Goethals, Dorsan 377
Goffaux, Pierre 53
Goossens, Gerd 5
Gunst, Petra 167
Gypen, Marit 20
Gysseling, Maurits 97
Hageman, Bea 449
Halleux, Robert 256
Haverals, M. 16, 17, 18
Heirbaut, Dirk 121
Hemmerijckx, R. 133
Hendrickx, Frans 19
Herpelinck, H.J. 271
Heyrman, Peter 470
Heyvaert, H. 92
Heyvaert, Marcel 113, 249
Hiel, Roger 216, 251, 297
Hoebeke, Jean-Pierre 487
Houssiau, Jean 30
Hubert, Jean-Christophe 334
Hutsebaut, Lydia 390
Huybens, G. 400
Huylebroek, Edgard 293, 528
Huys, Paul 116, 175, 272, 273, 529
Igual-Pacheco, Michel 518
Imbo, G. 474
Imbo, Gaston 255, 388, 401, 428
Iterbeke, Tom 163
Jacobs, Frans 187
Jamée, Wilfried 439, 440, 450
Jansen, Ad 311
Janse, H. 317
Janssens, Gustaaf 31
Janssens, Luc 504, 505
Janssens, Nora 5
Janssens, P. 493
Kockelberg, G.K. 65, 274
Koldeweij, Jos 66
Lachaert, Pieter-Jan 465
Lafort, André 159
Laleman, Marie Christine 28, 29
Lamarcq, Danny 152, 209, 210, 387, 475
Leclercq-Marx, Jacqueline 332
Lemay, Nancy 176, 457
Lemmens, Daniël 476
Lenoir, Yves 510, 519
Lepee, Silke 5
Leyder, Dirk 106
Lichtenberg, Lou 437
Liessens, Gerrit 83, 84
Lievens, Marc 367
Linters, Adriaan 456
Lion, Marc 117, 284
Luyckx, Ch. 498
Luysterman, Arthur 85
Machiels, Jeroom 56
Maes, Krista 339
Marnef, G. 27
Maroye, Marc 156, 166, 285, 286, 488, 530
Meersseman, Stijn 10
Meganck, M. 433
Meyers, Willem C.M. 21
Michel, J.- H. 414
Michiels, Jef 220, 241, 247
Milis, Ludo 34, 513
Minke, Alfred 500
Moens, Jan 461
Molemans, Herman 275, 276
Monballyu, Jos 252
Monsieur, P. 446
Monteyne, M. 397
Motte, Vic 128, 129
Muret, Philippe 86
Murray, James M. 161
Muys, Eva 154
Nandrin, Jean-Pierre 164
Neukermans, Herman 217
Nijssen, Rombout 30, 506, 507, 508
Ockeley, Jaak 100

Okerman, Fr. 237
Ollivier, Ivan 136
Olsen, Jan 73, 489
Opsomer, Carmélia (o.l.v.) 256
Ossieur, E. 87
Overath, Jean 384
Pansaerts, Carl 88
Pauly, Michel (L) 25
Pauwels, Oswald 333, 334
Pée, Leo 44, 45
Persoons, Ernest 59
Pieteraerens, Martine 319, 320, 327, 328
Poelman, Roger 477
Praet, Patrick 196
Premereur, André 229, 294
Proot, Goran 409
Provijn, Melissa 242
Pycke, J. 89
Raindord-Gérard, Christiane1 31
Ramakers, Bartholomeus A.M. 410
Redant, Gilbert 421
Rens, Laurent 331
Reygaerts, Jacques 466
Robben, Danny 311
Robijns, Luc 37, 319, 320, 327, 328, 341, 531
Roeck, Alfons 47
Roggen, Heribert R. (o.f.m.) 11
Rogge, M. 458
Rogge, Marc 439, 442, 443, 447, 450
Rombaut, Hans 25
Roose, Patrick 403, 404
Rueck, Peter 161, 496, 497
Ruys, R. 90
Scheerlinck, Hubert 359
Scheerlinck, John 471
Schepens, Erik L. 158
Schollaert, Jean-Marie 490
Schreurs, E. 397
Semey, J. 433
Smet, Werner 277
Smeyers, Maurits 379, 380, 381, 382
Snoeck, Hilde 211
Souffreau, G. 177
Souffreau, Georges 259
Sprangers, Henri 478
Standaert, Firmin 278, 279, 280
Steeghers, Wilfried 491
Steurbaut, Ferdinand 145
Stevens, Fred 162, 162
Sweertvaegher, R. 5
Symoens, Bernhard 181
Tack, Guido 103, 325
Teirlinck, Frank 94
Toebosch, Theo 454
Tys, Dries 238, 289
Uyttersprot, Marc 107, 137, 138, 411, 429, 479, 534
Vachaudez, Christophe 334
Van Acker, K.G. 295, 480, 514
Van Bockstaele, Geert 26, 46, 69, 108, 109, 349
Van Butsele, Paul 510, 519
Van Cleemput, Geert 412
Van Cleven, Jean F. 334
Van Damme, Frederik 426
Van de Merckt, Gaston 188
Van de Perre, Dirk 38, 350, 371, 422
Van de Perre, Rudolf 430
Van de Vijver, Dirk 334
Van den Berghe, Geert 225
van den Bossche, Karel 281
Van den Bossche, Robert 467
Van Den Hove, Peter 110
Van den Nest, Gabriël 70
Van den Steen, Willem 22
Van der Borght, Herwig 153, 226
Van der Donckt, Marie-Claire 53
Van der Eycken, Michel 500
van der Heijden, H.A.M. 260
Van der Kelen, Ignace 455
Van der Linden, Renaat 12
Van der Speeten, Jozef 140, 205, 217, 296, 351
Van der Vurst, Pierre 148, 360
Van Doorselaer, Hilde 265
Van Driessche, L. 233, 239, 372
Van Driessche, Luc 364, 431, 492
Van Durme, Luc 413, 423
Van Eenhooge, D. 438
Van Eenhooge, Dirk 29
Van Eenoo, R. 32
van Engelen, A.F.V. 261
Van Ermen, E. 494
Van Genechten, H. 5
Van Haver, M. 538
Van Heden, R. 307
Van Heesch, Johan 147
Van Isterdael, Herman 1, 118, 122, 123, 139, 157, 173, 312, 502
Van Laere, R. 500
Van Langenhoven, Bart 182, 183, 184, 197, 340, 365
Van Liefferinge, Bernadette 60
Van Molle, Leen 171, 470
Van Overstraeten, D. 498
Van Paepegem, Wilfried 373
Van Remoortere, Julien 102
Van Royen, H.J.L. 290
Van Schoors, Luc 420
Van Trimpont, M. 13, 95, 165, 190, 533
Van Trimpont, Marc 189, 212, 282, 299, 511, 520, 532
Van Trimpont, Peter 169
Van Wijmeersch, Wim 191
Van Wittenberghe, Oscar 305
Vanbuylen, Jacques 262
Vande Winkel, Georges 33, 371
Vanden Bosch, Gerrit 111
Vanden Herrewegen, Anne-Marie 244, 245
Vanden Herrewegen, Marie-Claire 246
Vandenbreeden, Jos 335, 337, 338
Vandersmissen, Jan 256
Vanlaethem, France 337
Vannieuwenhuyse, Johan 29

Vannoppen, H. 130, 495
Vannoppen, Henri 300
Vanwildemeersch, Urbain 213
Velghe, Marc 439, 442, 447, 450, 460
Velle, Karel 154
Verbruggen, [N.N.] 49
Verheijen, Hubert 192
Verleyen, Wilfried (o.s.b.) 448
Vermeulen, Frank 449
Vernaeve, Wilfried 33, 107
Vernaillen, Rita 195
Verpoest, Luc 339, 470
Verschaeren, J. 308, 309
Verschaeren, José 112
Verstraete, Pieter Jan 22
Vervoenen, Ingrid 70
Vints, Luc 339, 470
Vlerick, Wouter 468
Watelet, Marcel 287
Waterschoot, Werner 56, 57, 58
Wauters, Erik 521
Welleman, Geert 447
Wellens, R. 498
Werelds, Koen 221
Wiedemann, Torsten 449
Wienen, Marijke 23
Wille, Danny 91, 96, 202, 405
Wils, Lode 470

PERSONENREGISTER

Adriaan (H.) 69
Aleidis van Zottegem 89
Anneessens, Ch. 404
Baert, Andreas (o.s.b.) 93
Baeten (familie) 313
Baisir, A. 124
Beerens,Albert 472
Behiels, Joseph Arthur 78
Bické, Pieter-Joseph 515
Boel (familie) 104
Boon, Louis Paul 427
Braun-Roland (familie) 73
Broeckaert, Jan 45
Broeder Max 392
Buyse (familie) 484
Cassina, Hugo-Jean-François 520
Claus, Isidore 87
Coecke, Pieter 384
Cornelius (H.) 66
Coulson (dr.) 60
Courtens, Franz 385
Courtens, Herman 385
Coutuer (geslacht) 487
Crick, Jef 477
D'Haenens, Jérôme Richard 79
D'Hane de Steenhuyse, Joannes Baptista Maria Josephus Franciscus Ghislenus 72
Daens, Adolf 132
De Backer, Remi 499
De Bièvre (familie) 481
De Corte, Jeanne 472
De Fruytier, Marcel 214
De Lichte, Jan 55, 152, 210
De Loose, Antoon 103
De Mecheleer, Lieve 39
De Meersman (familie) 483
De Mont, Paul 430
De Moor, Ferdinand 104
De Potter d'Indoye (familie) 73
De Potter, Frans 45
De Proost (familie) 485
De Prost (familie) 485
De Raedemaecker, Cornelia Joanna Theresia 473
De Rop, Domien Karel 153
De Roy 128
De Sadeleer, Louis 499
De Saedeleer, Valerius 386, 387
De Schepper (familie) 486
De Schrijver, Eugeen 399
De Val, Marie Adèle 472
De Valkeneer, Eugène 336
De Vlaminck (familie) 104
De Vree, Frans 375
Dhaeze, Henricus 151
Dullaert 400
Everaert, Octaaf 96
Eykelberg, Leon 83
Febronie (zuster) 113
Flamant, Hyppolite-Jacques 95
Follez, Georges 158
Giets 400
Graaf van Halfvasten 248
Guillebert de Mets 379, 380, 382
Gysseling, Maurits 413
Hane de Steenhuyse, Joannes Baptista Maria Josephus Franciscus Ghislenus d' 72
Hans, Abraham 427
Haumont (familie) 482
Haumont, Adolphe-Joseph 482
Haumont, Isidore-Joseph 482
Haumont, Joseph 482
Haumont, Marie-Catherine 482
Heireman, Gaston 92
Helderenberg, Gery 430
Helleputte, Joris 339, 470
Hendrik van Velseke 89
Herregodts 129
Horenbault (familie) 257
Horenbault, Elooi 257
Horenbault, François 257
Horenbault, Gerard 257
Horenbault, Jacques 257
Horenbault, Jacques II 257
Horenbault, Jean 257
Horenbault, Lucas 257
Horenbault, Lucas II 257
Huylebroeck (familie) 368
Jan de Clerc 428
Jan van Boendale 428
Jean d'Enghien 89
Johanna van Constantinopel 148
Johannes Chrysostomus (H.) 204
Klak, Pee 153
Kristoffel (Sint-) 67
Laurentius (H.) 390
Laureyns, Jan 151
Lefebvre, Albert 388
Leirens (familie) 480
Lovaert 402
Lovaert, L. 403
Luyckx, Jan Baptist Jozef 429
Maesschalck, Karel 91
Margaretha van Constantinopel 148
Maroye (familie) 488
Martinus (H.) 68, 70, 248
Meester van Guillebert de Mets 379, 380, 382
Meulemans (monseigneur) 463
Meulenyzer, Marie 472
Muylaert, Alfred Jozef 426
Neukermans, Herman 217
Niklaas (H.) 248
Ockeghem, Johannes 394
Paeleman, Georges 189
Pee Klak 153
Phalesius, Hubertus 448
Piers de Raveschoot (familie) 73
Platton 145
Robson 400
Rodriguez d'Evora y Vega, Maria Magdalena Isabella 72
Roelandt, Maria Magdalena 240
Rollier (familie) 478
Rollier, Emmanuel Benedictus 478
Sadones, Henry 255
Sadones, Jozef 255
Sanderus, Antonius 38, 107, 108, 369, 371

Scheirs, Jef 431
Scheppers 400
Schockaert, Jacobus 84
Sintegreef 248
Slagmulder, Frans 469
Steurbaut 145
Stockman, Luc 55
Sylva, Elisius 401
Taeymans, Lodewijk 389
Taeymans, Lodewijk (s.j.) 383
Tielemans, Mariette 325
Toussaint, Fernand Victor 474
Trimpont, Benedictus 255
Van Bavegem, P.J. 299
Van Bockstaele, Geert 26, 45, 346
Van Cleef III, Jan 390
Van Coppenolle, Napoleon 170
Van de Perre, Machteld 138
Van de Sijpe, Raymond 472
Van de Velde 477
Van de Ven 43
Van de Wiel, Constant 54
Van den Berghe, Remi 472
Van den Broucke, Norbertus Franciscus 76
Van den Eechoute (familie) 422
Van der Boorcht, Georg Sweerts 263
Van der Haegen (familie) 278
Van der Linden, Renaat 218
Van der Smissen (familie) 117
Van der Smissen, Louis 117
Van Egmont, Lamoraal 475
Van Landuyt, Franciscus 525, 531
Van Landuyt, Joannes 525, 531
Van Malder, Joannes Anthonius 193
Van Mieghem, Marie 472
Van Nuffel, Henri 271, 277
Van Nuffel, Salvator (o.s.b.) 94
Van Trimpont, Benedictus 255
Van Uytven, R. 223
Van Vaerenbergh, Frans 425
Van Wanzeele, Jules 391
Van Wilderode, Anton 476
Van Yperzeele, Fernand 80
Vanderstraeten 339
Vermandele, Jan-Benedikt 48
Verplancke de Diepenhede (familie) 73
Vits, Jules 489
Volckaert (familie) 491
Vonck, Jan Frans 398, 527
Waldraet, Jozef 228
Wauters, Alphonse 448
Willem van Moerbeke 0

TOPOGRAFISCH REGISTER

Aaigem 83, 84, 183, 197, 201, 231, 275, 333, 373, 471

Aalst 15, 25, 48, 59, 63, 100, 101, 107, 111, 112, 119, 136, 137, 148, 181, 182, 183, 204, 223, 250, 272, 275, 283, 306, 310, 318, 319, 322, 323, 326, 327, 328, 329, 330, 333, 334, 336, 343, 357, 360, 365, 375, 378, 383, 384, 389, 396, 400, 409, 412, 427, 429, 431, 477, 479, 482, 485, 498, 499, 504, 505, 522, 523, 534

Aalst (arrondissement) 264

Aalst (Land van) 38, 64, 148, 175, 257, 482, 516, 518

Aalst (regio) 177

Aalter 55

Affligem 94, 100, 333, 334, 448

Alken 383

Anderlecht 268

Angereel 422

Antwerpen 404, 482

Appelterre 254, 275, 422

Appelterre-Eichem 478

Aspelare 269, 275, 347, 361

Ath 377

Baaigem 142

Baardegem 193, 236, 251, 318, 483

Baasrode 299

Balegem 272, 333

Bambrugge 68, 183, 197

Bavegem 97

Beaupré 532, 535

Beerlegem 334

België 99, 131, 160, 181, 256, 332, 333, 334, 335, 337, 338, 377, 498, 499

Berendries 285

Berne (NL) 324

Boelare (Land van) 511, 512, 520

Borsbeke 503

Boskant 353, 354

Bottelare 100

Brabant (hertogdom) 27, 86, 494

Brakel 234, 245, 327, 330, 366, 392, 433, 488, 530

Brasschaat 481

Broekestraat 439

Brussel 107, 108, 151, 369, 371, 506, 507, 508

Brussel (gewest) 507

Burst 68, 183, 197, 231, 537

Cambrai (F) (aartsbisdom) 98

Cambrai (F) (bisdom) 98

China 95

Coninxdonck 370

Deftinge 229, 273, 294

Deinze 48

Dender 287, 288

Denderhoutem 221, 293, 478, 528

Denderleeuw 310, 327, 328, 329, 330, 508

Dendermonde 288, 377

Denderstreek 136, 207

Denderwindeke 270, 276, 279, 284, 505, 515

Diest 424

Dijledepartement 522

Dikkele 97

Dirk Martensstraat 479

Doornik (bisdom) 89

Dries 423

Duisbeke 450

Duitsland 181

Duivekeetstraat 479

Edelare 246, 272

Edingen (regio) 466

Eeklo 486

Egmond (NL) 475

Eichem 275

Elst 224, 276

Ename 34, 51, 52, 53, 65, 100, 103, 238, 289, 315, 325, 334, 376, 378, 451, 452, 454, 513

Erembodegem 151, 181, 310, 318

Erondegem 197, 231, 342

Erpe 68, 77, 183, 197

Erpe-Mere 8, 213, 319, 327, 328, 329, 330

Etikhove 243, 386

Everbeek 235, 274, 408, 460

Faluintjes 236

Flobecq 282

Frankrijk 59, 98

Gavere 87, 320, 327, 328, 330, 366, 475

Gazometerstraat 479

Gent 10, 28, 29, 62, 72, 88, 97, 257, 272, 310, 320, 322, 327, 468, 486

Gent (bisdom) 85, 87, 88, 97

Gentbrugge 185, 308

Geraardsbergen 25, 39, 42, 46, 59, 69, 100, 102, 108, 111, 127, 128, 129, 169, 189, 212, 25, 273, 287,310, 319, 327, 328, 329, 330, 331, 333, 334, 339, 378, 382, 388, 404, 420, 424, 428, 467, 498, 533

Geraardsbergen (regio) 244, 466

Gijzegem 318, 482

Gijzenzele 97

Goeferdinge 273

Gontrode 145, 524

Graanmarkt 182

Grimminge 100, 102, 466, 532, 535

Groot-Bijgaarden 391

Groothertogdom Luxemburg 99

Grotenberge 65, 403

Guatemala 127, 128, 129

Haaltert 327, 328, 329, 366, 390, 421, 499

Heldergem 84, 253, 484

Hemelveerdegem 283, 346, 349, 374

Herdersem 94, 113, 151, 232, 236, 240, 241, 247, 249, 258, 318, 353,

354, 355, 363, 426
Herzele 100, 267, 319, 322, 323, 327, 328, 329, 330, 505
Heverlee 409
Hillegem 97, 468
Hoeve Van Daerachter 293
Hof te Wyngaerde 294
Hof ter Hulst 291
Hofstade 318
Horebeke 114, 115, 116, 319, 323, 327, 328, 439, 488
Hundelgem 276
Idevoorde 123
Impe 183
Impegem 277
Jeruzalemstraat 432
Kamerijk (F) (aartsbisdom) 98
Kamerijk (F) (bisdom) 98
Klakvijverstraat 535
Kleine Gastenhoek 447
Kluisbergen 319, 323, 327, 328
Koolstraat 479
Kopenhagen (DK) 380
Kouterstraat 461
Kruisabeel 120
Kwatrecht 307
Kwenenbos 295
Langakkerstraat 442
Lede 63, 68, 70, 111, 147, 149, 183, 198, 214, 327, 328, 329, 340, 393, 424
Ledeberg 142, 305
Leeuwergem 72, 334
Leupegem 276
Liedekerke 100, 271, 277, 508, 522
Liège 89
Lierde 59, 166, 323, 328, 366, 488, 530
Lille (F) (bisdom) 98
Lotharingen 513
Luik (prinsbisdom) 82, 89
Luxemburg (Groothertogdom) 99
Maandag 460
Maarke-Kerkem 243
Maarkedal 243, 319, 323, 329, 366
Massemen 339, 459
Mater 116, 246, 393, 450
Mechelen 54
Mechelen (aartsbisdom) 100
Meerbeke 263, 284
Melden 345
Meldert 91, 93, 96, 202, 216, 236, 248, 318, 405, 521
Meldertvijver 216
Melle 73, 75, 100, 142, 265, 272, 307, 319, 328, 330, 366, 476
Mere 74, 183, 197, 203, 231, 276, 278, 425, 432
Merelbeke 167, 295, 309, 319, 323, 327, 366, 480, 491
Mespelare 436, 492
Meuleschette 360, 429
Meuleschettestraat 479
Michelbeke 352
Moerbeke 100, 274
Moorsel 76, 120, 153, 187, 216, 226, 236, 297, 318, 359, 369, 399, 419, 536
Moortsele 291
Munkzwalm 65
Munte 514
Nederbrakel 78, 79, 80, 125, 126, 155, 170, 179, 237, 415, 505
Nederbrakel (kanton) 165
Nederename 246
Nederland 317
Nederlanden 59, 260
Nederzwalm 87
Neigem 100, 271
Nevele 391
Nieuwerkerken 63, 81, 97, 146, 194, 200, 230, 313, 318, 362, 368, 407, 417, 418, 473, 525, 531
Ninove 25, 66, 100, 102, 104, 105, 110, 117, 136, 158, 186, 223, 287, 310, 311, 319, 322, 323, 324, 327, 328, 329, 330, 333, 334, 350, 358, 366, 391, 501, 505, 522
Nukerke 87, 243
Okegem 1, 122, 123, 140, 157, 195, 205, 217, 276, 283, 341, 351, 385
Onkerzele 269, 273
Oombergen 276
Oordegem 68, 70, 142, 183, 198, 199, 274, 509
Oost-Vlaanderen 12, 42, 71, 109, 154, 163, 171, 211, 225, 321, 423, 433, 436, 441, 453
Oosterzele 319, 322, 323, 329, 366, 478
Opbrakel 155, 206, 517
Ophasselt 274
Ottergem 183, 197
Oudegem 431
Oudenaarde 176, 319, 320, 327, 329, 330, 377, 410
Oudenaarde (kasselrij) 173
Oudenaarde (regio) 246
Oudenhove 156
Overboelare 190, 273, 310
Paardemarktstraat 463, 464
Pamel 100, 268, 271
Pamele 378
Parijs (F) 59
Parike 191, 282
Pingsdorf (D) 376
Polbroek 462, 463
Pollare 67, 348
Raeren 453
Ressegem 274
Rijksweg N 462 463
Rijnland (D) 376
Rijsel (F) (bisdom) 98
Roborst 334
Rode (Land van) 529
Ronse 25, 100, 101, 111, 141, 174, 188, 276, 316, 319, 323, 327, 332, 334, 344, 366, 378, 393, 395, 416, 435, 486, 502, 510, 519

Ronse (regio) 526
Rozebeke 159
Saint-Denis-en-Broqueroie 448
Santo-Thomas (Guatemala) 127
Santo-Tomas de Guatemala 127
Scheldedepartement 526
Schelderode 465
Scheldewindeke 180, 215, 272
Schellebelle 142
Schoolstraat 479
Schorisse 100, 243
Serskamp 100
Sint-Agatha-Berchem 431
Sint-Antelinks 280
Sint-Baafsdorp 62
Sint-Blasius-Boekel 159
Sint-Goriks-Oudenhove 156
Sint-Lievens-Esse 482
Sint-Lievens-Houtem 62, 97, 183, 319, 320, 323, 327, 329, 330, 366, 438, 455, 462, 463, 464, 472, 499
Sint-Maria-Horebeke 97, 274, 427
Sint-Maria-Latem 278
Sint-Maria-Lierde 283
Sint-Maria-Oudenhove 156, 262, 285, 490, 504
Sint-Martens-Lierde 100, 276, 286
Sint-Martensbos 59
Smeerebbe 478
Smetlede 142
Spanje 315
Steven 187
Ten Rosen 107
Tournai 89
Transvaal (SA) 94
Turnhout 383
Van Daerachter 293
Velzeke 50, 89, 100, 152, 209, 210, 434, 444, 445, 446, 458
Velzeke-Ruddershove 276
Vera Paz (Guatemala) 127, 128, 129
Viane 100, 334
Vlaams Brabant 508
Vlaamse Ardennen 43, 208, 387
Vlaanderen 222, 252, 266, 290, 300, 317, 366, 495
Vlaanderen (graafschap) 121, 148, 161, 242, 496
Vlierzele 97, 499
Vloesberg 282
Volkegem 246
Vurste 145
Wallonië 64
Wassene 145
Watervliet 486
Wedergrate (Land van) 172
Welden 356, 440, 457, 461
West-Vlaanderen 154, 433
Wetteren 142, 319, 327, 328, 330
Wetterse Steenweg 463
Wichelen 90, 276, 322, 327, 478
Wieze 87, 92, 233, 239, 364, 372, 481, 538
Woubrechtegem 259
Zaffelare 274
Zandbergen 371
Zarlardinge 273
Zeebrugge 453
Zegelsem 274, 442, 447
Zonnegem 402
Zottegem 25, 46, 89, 143, 168, 319, 320, 322, 323, 327, 328, 329, 330, 339, 366, 367, 400, 424, 475, 504, 505
Zottegem (regio) 526
Zuidelijke Nederlanden 82, 527319, 322, 327

INHOUD BIBLIOGRAFIE 1998

O. ALGEMEENHEDEN nummer 1
Computertechnologie. Internet (004) 1
Bibliografieën van scripties en verhandelingen (013) 2
Bibliografieën van tijdschriften (014) 4
Vakbibliografieën (016) 14
Bibliotheken (026/027) 34
Tijdschriften (m.i.v. geschiedenis van) (05) 35
Adresboeken (058) 41
Organisaties (06) 42
Vrijmetselarij (061.2) 47
Musea. Museologie (069) 50
Miscellanea (089) 54
Codicologie. Boekgeschiedenis (09) 56
1. FILOSOFIE. PSYCHOLOGIE nummer 60
2. GODSDIENST. THEOLOGIE nummer 61
Hemelse hiërarchie. Heiligen(verering) (235) 61
Praktische theologie. Kerkelijke kunst en symboliek. Kerkmeubilair en -versiering (24) 71
Pastoraal theologie. Broederschappen. Parochiële instellingen (25) 74
Kerkbestuur en -organisatie (262) 78
Missionering (266) 92
Kerkgeschiedenis (algemeen) (27) 97
Christelijke, religieuze ordes (271) 98
Protestantse kerken (283/289) 114
3. SOCIALE WETENSCHAPPEN nummer 119
Statistiek. Demografie (31) 119
Politieke wetenschappen. Binnenlandse politiek (32) 121
Verkiezingen (324) 124
Emigratie. Kolonisatie (325.1/2) 127
Parlementen. Regeringen (328) 131
Politieke partijen en bewegingen (329) 132
Economie (33) 139
Vakbeweging. Lonen. Arbeid en tewerkstelling (331) 140
Grond en bodem (332) 142
Coöperaties. Economische organisatievormen (334) 146
Financiën. Belastingen. Geldwezen (336) 147
Recht. Criminaliteit. Notariaat (34) 149
Taken van de overheidsorganen (351) 167
Lokaal, regionaal en centraal bestuur (352/354) 170
Defensie. Krijgsgeschiedenis (355) 174
Wereldoorlog 1914-18 (355 WOI) 179

Wereldoorlogen (355 WOI/II) 182
Wereldoorlog 1939-45 (355 WOII) 184bis
Maatschappelijk werk. Verzekeringswezen (36) 193
Kleuter- en algemeen vormend onderwijs (372/373) 198
Algemeen vormend onderwijs (373) 200
Volwassenenvorming. Vormingswerk (374.7) 205
Toerisme. Vrijetijdsbesteding (379.8) 206
Volkskunde (39) 214
Kleding. Volksdrachten (391) 219
Zeden en gebruiken in het particuliere leven (392) 220
Maaltijden. Vasten. Drinkgewoonten. Herbergen (392.8) 223
Bijnamen. Spotnamen (392.91) 227
Dood en dodengebruiken (393) 230
Openbaar en maatschappelijk leven (394) 234
Feminisme. Vrouwenemancipatie.
Vrouwenkwestie (396) 242
Sagen. Legenden. Sprookjes (398.2) 243
Volksgeloof (398.3) 247
Kalenderfeesten (398.33) 248
Heksen. Geesten. Spoken (398.4) 250
Volksliederen (398.8) 253
5. WISKUNDE. NATUURWETENSCHAPPEN nummer 256
Cartografie. Landmeetkunde (528) 257
Geologie. Meteorologie. Petrografie. Hydrologie (55) 261
6. TOEGEPASTE WETENSCHAPPEN nummer 263
Geneeskunde. Hygiëne. Farmacie (61) 263
Molinologie (620.9) 266
Mijnbouw (622) 284
Wegenbouw (625) 285
Waterbouwkunde (626/627) 288
Gezondheidstechniek. Sanitaire techniek.
Verlichtingstechniek (628) 289
Landbouw. Tuinbouw. Bosbouw. Veeteelt. Jacht.
Visserij (63) 291
Verkeerswezen. Openbaar vervoer. Postwezen (656) 304
Industrieën en ambachten (algemeen).
Huisnijverheid (66/68) 307
Ontplofbare stoffen. Brandstoffen (662) 310
Gistingsbedrijven. Drank. Genotsmiddelenindustrie
(663) 313
Voedingsmiddelen (664) 314
Oliën. Kleefmiddelen. Harsen (665) 315
Textiel (677) 316
Bouwwezen (69) 317

7. KUNST. SPORT nummer 318
Kunst (algemeen) (7) 318
Ruimtelijke ordening. Landschap. Tuinarchitectuur (71) 325
Architectuur (72) 326
Openbare gebouwen. Commerciële en industriële gebouwen (725) 340
Religieuze bouwkunst (726) 345
Gebouwen voor opleidings-, wetenschappelijke en culturele doeleinden (727) 366
Burgerlijke architectuur (728) 368
Beeldhouwkunst (73) 374
Keramische kunsten. Pottenbakkerskunst (738) 376
Kunstsmederij (739) 377
Schilderkunst (75) 378
Grafische kunsten (76) 392
Muziek (78) 393
Sport (79) 407
Theater (792) 409
8. FILOLOGIE. LITERATUUR nummer 413
Taalkunde (80) 413
Taalgrens. Taaltoestanden (800.7) 414
Dialecten (800.87) 415
Toponymie (801.311) 421
Onomastiek (801.313) 424
Literatuur (82/89) 425
9. GEOGRAFIE. BIOGRAFIE. GESCHIEDENIS nummer 432
Archeologie (902) 432
Archeologie van de oudheid (902.032) 439
Archeologie van de oudheid en de middeleeuwen (902.032/033) 450
Archeologie van de middeleeuwen en de moderne tijden (902.033) 451
Industriële archeologie (902.035) 456
Prehistorie (903) 457
Historische geografie.
Nederzettingsgeschiedenis (911.37) 462
Biografie. Prosopografie (929) 469
Genealogie (929.5) 481
Adel (929.7) 493
Bronnenstudie en -uitgaven. Diplomatiek (930.22) 496
Archiefinventarissen. Archiefwezen (930.25) 498
Algemene geschiedenis (94) 509
Middeleeuwse geschiedenis (94.033) 512
Moderne geschiedenis (94.034) 515

Moderne en hedendaagse geschiedenis (94.034/035) 522
Hedendaagse geschiedenis (94.035/036) 534

AUTEURSREGISTER pagina 217
PERSONENREGISTER 221
TOPOGRAFISCH REGISTER 223

INHOUD BIBLIOGRAFIE 1998 226

Georges Vande Winkel
Heirbaan 107
9400 Ninove-Denderwindeke

Wilfried Vernaeve
Brouwerijstraat 39
9300 Aalst

HET TOPONIEM *LOOTS* TE ZANDBERGEN, APPELTERRE, OPHASSELT EN SMEEREBBE

Dirk VAN DE PERRE

1. Inleiding

Het toponiem *Loots*, vandaag alleen nog te Zandbergen aanwezig in de straatnaam *Loost*, heeft de pen van toponymisten reeds dikwijls in beroering gebracht. M. Gysseling noteert enkele attestaties, maar geeft geen verklaring[1]. In zijn monumentale werk *Galloromanicae Neerlandicae submersae fragmenta* geeft Luc Van Durme voor het toponiem Loots, dat hij zowel te Zandbergen (de huidige stationswijk Lust) als te Ophasselt en Smeerebbe (naam van een meers) situeert, volgende twee mogelijke verklaringen [2]:
- afgeleid van het Oudfranse woord *loge* (schuur, hut); wij gebruiken dit woord nog in 'vrijmetselaarsloge', 'bouwloge'
- prehistorische waternaam *Lok*, met plaatsbepalend achtervoegsel -*kja*, vgl. de Lek in Nederland.

Hij acht een verband tussen de verschillende Loots-toponiemen mogelijk, maar niet noodzakelijk.

De tot nog toe weinig belichte attestatie *Lota* laat toe het ganse dossier met nieuwe ogen te bekijken. Het gaat tevens om de oudste attestatie, indien het toponiem *Lotice* (868), waarvan de betrekking op Loots waarschijnlijk maar niet zeker is, buiten beschouwing wordt gelaten [3].

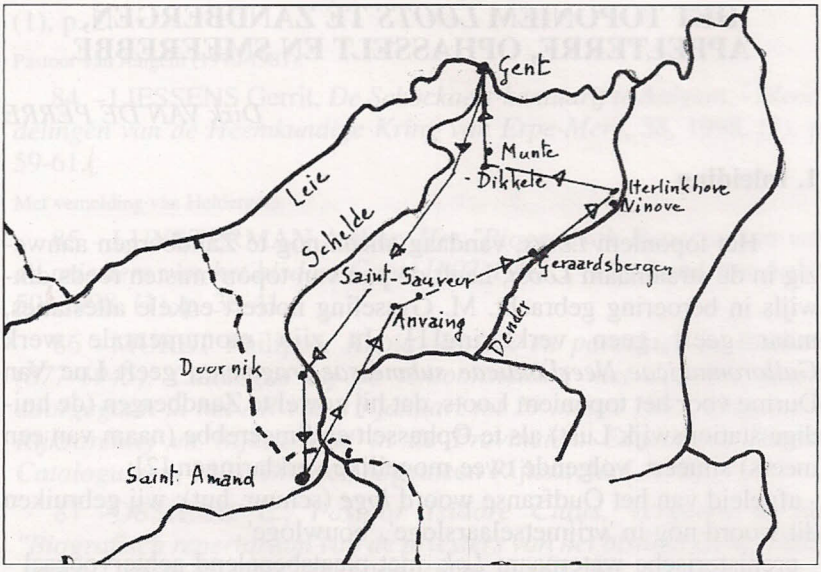
2. De attestatie van het hydroniem *Lota* in de *Miracula S. Amandi in itinere Bragbantino facta* (1107)

Deze tekst werd in 1107 geschreven door een monnik van de

[1] M. GYSSELING, Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1226), Brussel, 1960, p. 634.

[2] L. VAN DURME, Galloromaniae Neerlandicae submersae fragmenta, Gent, 1996, p. 218, 265-266.

[3] GYSSELING, Toponymisch Woordenboek, p. 634 betrekt Lotice op Loots. Lotice wordt vermeld in het bekende polypticum van de abdij van Lobbes (868) onder de goederen *In pago Bracbantinse* bij een reeks plaatsnamen die zich meestal in de Denderstreek situeren (BERGEN, Rijksarchief, Cartulaires, nr. 34, p. 36 en nr. 115, p. 29; 18de-eeuwse kopieën). Alle verdere aanduidingen ontbreken. Gaat het om Loots te Zandbergen, zoals Gyseling veronderstelt, of om een andere onbekende plaats? Gysseling vermeldt ook onze attestatie Lota (p. 636), maar onafhankelijk van het toponiem Loots en zonder een geografische situering of een etymologische verklaring.

Afb. 1: Kaart met de reisroute van het schrijn van Sint Amandus doorheen Brabant in 1107.

abdij van Saint-Amand te Elnone (Noord-Frankrijk), die als ooggetuige de reis van het reliekschrijn van Sint Amandus doorheen Brabant meemaakte [4]. In dit mirakelboek wordt verteld hoe boosaardige mensen de goederen van de abdij hadden geüsurpeerd. Om de bezittingen terug te winnen en de bestaande te bevestigen werd besloten met het reliekschrijn van de heilige een grote ommegang door Brabant (bedoeld wordt de *pagus Bracbatensis*, dit is de streek tussen de Schelde en de Dijle) te maken [5].

De tocht begon op de tweede Pinksterdag van het jaar 1107 (**afb. 1**) en liep van Saint-Amand naar Anvaing, waar de abdij een villa met de kerk bezat [6]. Vandaar werd een kleine omweg naar Saint-Sauveur gemaakt, waar de abdij een hof had [7]. Vervolgens ging het naar Geraardsbergen en vandaar naar de villa Herlinkhove bij Ninove, een domein dat van ouds onder de jurisdictie van de abdij stond [8]. Van Herlinkhove trok men met het schrijn naar Gent, mogelijk via Dikkele, waar de abdij eveneens goederen bezat [9]. Alleszins pas-

[4] De tekst van dit korte reisverhaal is volledig uitgegeven in de Acta Sanctorum, Februari 1, p. 900-902 en fragmentarisch in de Monumenta Germaniae historica, Scriptores, 15/2, p. 852-853.
[5] De reis wordt eveneens beschreven in H. PLATELLE, Le temporel de l'abbaye de Saint-Amand, Parijs, 1962, p. 127-128.
[6] Ibidem, p. 84 en 253.
[7] Ibidem, p. 254.
[8] Ibidem, p. 157.
[9] Ibidem, p. 86.

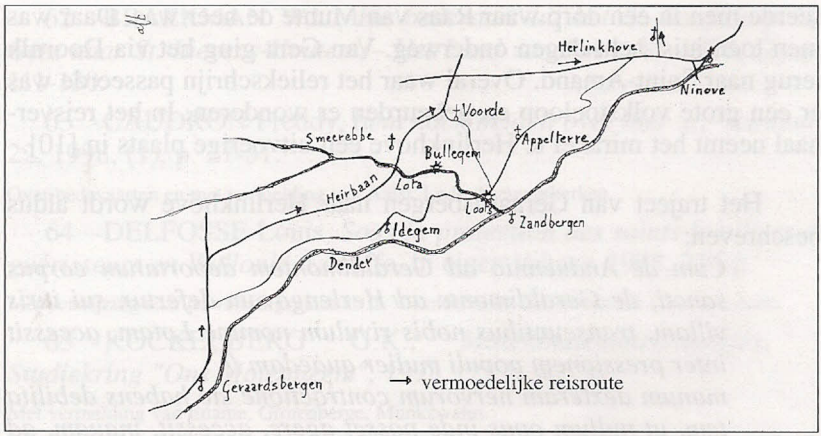
seerde men in een dorp waar Raas van Munte de heer was. Daar was men toen juist acht dagen onderweg. Van Gent ging het via Doornik terug naar Saint-Amand. Overal waar het reliekschrijn passeerde was er een grote volkstoeloop en gebeurden er wonderen. In het reisverhaal neemt het mirakel te Herlinkhove een uitvoerige plaats in [10].

Het traject van Geraardsbergen naar Herlinkhove wordt aldus beschreven:

> *Cum de Anduennio ad Geraldimontem deportatum corpus sancti, de Geraldimonte ad Herlengovam defertur, sui iuris villam, transeuntibus nobis rivulum nomine Lotam, accessit inter pressionem populi mulier quaedam //*
> *manum dexteram nervorum contractione sic habens debilita tem, ut nullum opus inde posset agere, accessit, inquam, ad feretrum Sancti, manum debilem fideliter applicuit, rediit, in redeundo sanitatem manus integram recepit* [11].
> (Nadat het lichaam van de heilige van Anvaing naar Geraardsbergen was gebracht, werd het van daar naar Herlinkhove gevoerd, een domein dat onder onze iurisdictie staat. Toen wij een riviertje, dat Lota heet, overstaken, kwam in het gewoel van de menigte een zekere vrouw dichterbij. Haar rechterhand leed aan samentrekking van de zenuwen, zodat ze geen werk kon verrichten. Ze naderde, zoals ik zei, het schrijn van de heilige, drukte er vol vertrouwen haar zieke hand tegen aan, trok zich terug en op dat moment was de hand volledig genezen.)

Het riviertje waarover sprake is ongetwijfeld de huidige Molenbeek die te Zandbergen naast de brug in de Dender uitmondt. In deze beek vloeien te Ophasselt de Moenebroekbeek en de Ophasseltbeek samen. De beek loopt van daar naar Vloerzegem en Smeerebbe en verder langs het Bullegemhof en de wijk Loots te Zandbergen naar de Dender (**afb. 2**). Het is belangrijk om weten dat de abdij van Saint-Amand te Smeerebbe een hof had, dat reeds in een oorkonde van 847 vernoemd wordt [12]. Dat kan de vertrouwdheid van de monnik met dit op zich onbelangrijk riviertje - het enige dat in de tekst vernoemd wordt - verklaren. Waarschijnlijk verliep de reis over Smeerebbe langs de huidige steenweg Geraardsbergen-Aalst (een oude heirweg) en werd daar de *Lota* overgestoken. Dat betekent

[10] Ook beschreven in H. VANGASSEN, Geschiedenis van Ninove, I, Ninove, 1948, p. 63-64.
[11] De tekst voor de // is overgenomen uit de MGH, SS, 15/2, p. 852. De tekst na de //, die ontbreekt in de MGH, komt uit de Acta Sanctorum, Februari 1, p. 901.
[12] PLATELLE, Le temporel, p. 98. Smeerebbe maakte deel uit van de de mensa van de abt.

Afb. 2: Situatie van de middeleeuwse land- en waterwegen op de linker Denderoever tussen Geraardsbergen en Ninove.

dat we *Lota* uit dit verhaal niet zomaar mogen identificeren met het gehucht *Loots* te Zandbergen.

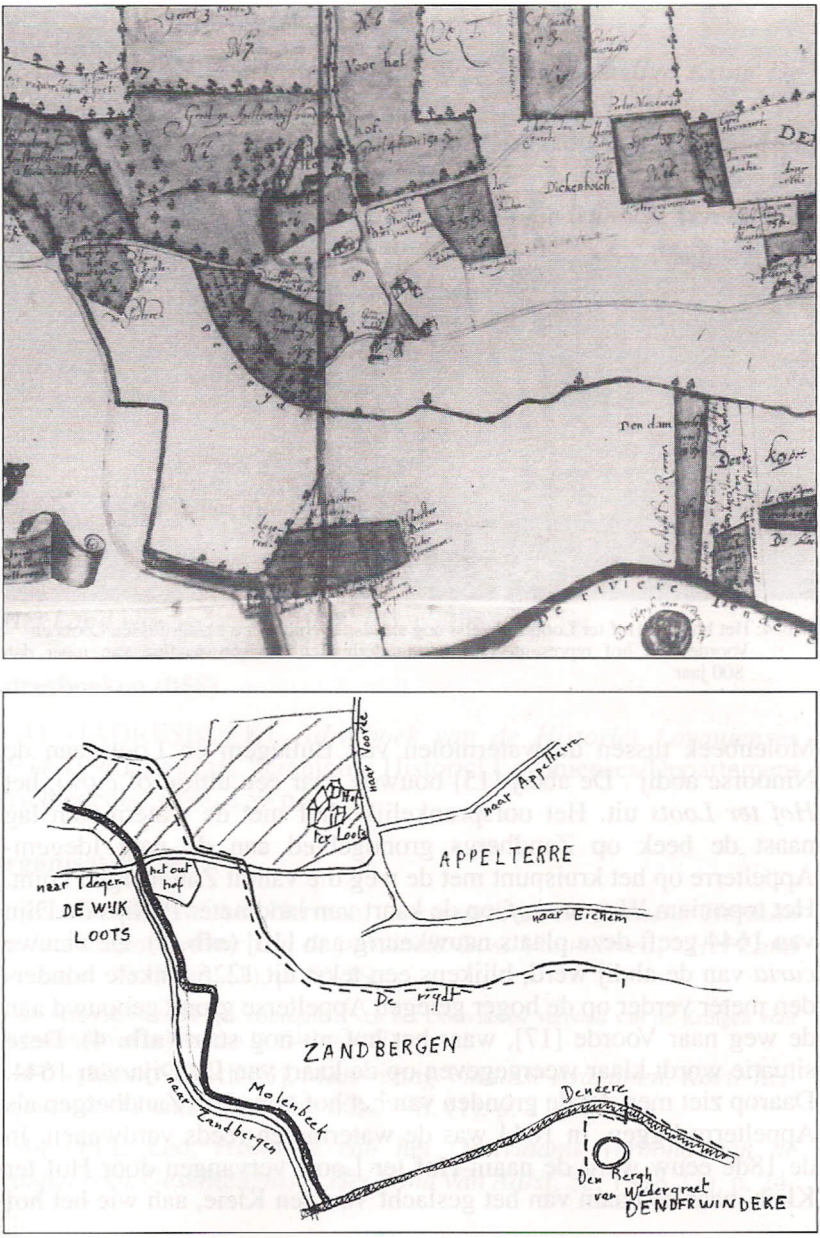
Alle handschriften, waarvan het oudste te Saint-Amand zelf gemaakt werd in de 12de eeuw, geven eenvormig *Lota* als de naam van de beek [13]. De zeer vroege aanwezigheid van de abdij te Smeerebbe verklaart waarom in deze attestatie het hydroniem *Lota* nog in de Latijnse vroegmiddeleeuwse vorm bewaard is.

Een ding is duidelijk: *Lota* is in oorsprong een waternaam, de oude naam van de huidige Molenbeek en het hydroniem was ca. 1100 nog in gebruik. Die riviernaam verklaart tevens waarom nadien het toponiem *Loots*, dat van *Lota* is afgeleid, op verschillende plaatsen in dezelfde vallei voorkomt. Indien de 9de-eeuwse plaatsnaam Lotice (zie voetnoot 3) met het gehucht Loots zou te maken hebben, zou dit toponiem wel betrekking kunnen hebben op een villa van die naam te Zandbergen, die de abdij van Lobbes in de 9de eeuw in het bezit had, maar nadien (met de Noormanneninvallen?) verloren is gegaan.

3. Het toponiem *Loots* in de oorkonden van de Ninoofse abdij (12de en 13de eeuw)

De abdij van Ninove verwierf in 1165 van Walter en Gisela van Pollare op de Molenbeek te Zandbergen ter hoogte van het gehucht Loots een watermolen en gronden [14]. Walter van Pollare, die toen heer van Zandbergen was, gaf in 1176 alle waterrechten op de

[13] MGH, SS, 15/2, p. 848.
[14] Rijksarchief Beveren, Abdij Ninove, nr. 11. Randnota bij de iden van november. Betrof dit het oude goed van de abdij van Lobbes, dat onder de naam Lotice in 868 vermeld is (zie noot 3)?

afb. 3: Situering van het Hof ter Loots

Boven: Foto van de kaart van Filips de Dijn van de Ninoofse abdijgoederen rond het Hof ter Loots in 1644 (BEVEREN, Rijksarchief, Abdij Ninove, nr. 60).
Onder: Verduidelijkende tekening van dezelfde kaart.

Afb. 4: Het huidige Hof ter Loots beheerst nog steeds de vruchtbare kouter tussen Loots en Voorde. Dit hof representeert een ononderbroken landbouwtraditie van meer dan 800 jaar.

Molenbeek tussen de watermolen van Bullegem en Loots aan de Ninoofse abdij . De abdij [15] bouwde daar een uithof of *curia*, het *Hof ter Loots* uit. Het oorspronkelijke hof met de watermolen lag naast de beek op Zandbergs grondgebied aan de weg Idegem-Appelterre op het kruispunt met de weg die vanuit Zandbergen komt. Het toponiem *'Het out hof'* op de kaart van landmeter Philips de Dijn van 1644 geeft deze plaats nauwkeurig aan [16] (**afb. 3**). De nieuwe *curia* van de abdij werd, blijkens een tekst uit 1226, enkele honderden meter verder op de hoger gelegen Appelterse grond gebouwd aan de weg naar Voorde [17], waar het hof nu nog staat (**afb. 4**). Deze situatie wordt klaar weergegeven op de kaart van De Dijn van 1644. Daarop ziet men dat de gronden van het hof zowel op Zandbergen als Appelterre liggen. In 1644 was de watermolen reeds verdwenen. In de 18de eeuw werd de naam Hof ter Loots vervangen door Hof ter Kleie, naar de naam van het geslacht Van den Kleie, aan wie het hof

[15] J.-J. DE SMET, Recueil des chroniques de Flandre, II, Brussel, 1841, p. 774.
[16] Rijksarchief Beveren, Abdij Ninove, nr. 60.
[17] DE SMET, Recueil, p. 854: infra parochia de Apeltren, ante curiam de Loets, supra viam quae tendit versus Fordes.

reeds in de 15de eeuw verpacht werd [18]. Op de kouter rechtover het hof op het grondgebied van Appelterre bezat de abdij vanaf de 13de eeuw eveneens een windmolen.

Het is dus niet te verwonderen dat het toponiem Loots veelvuldig in de Ninoofse abdijdocumenten voorkomt en dat het vooral als plaatsnaam (wijknaam) fungeert en verbonden is met de watermolen en het hof, en niet meer met de beek.

Uit de oorkonden zijn volgende attestaties opgetekend:
- *1178: apud Lots* [19]
- *einde 12de eeuw: curia... Locha* [20]
- *1217: iuxta Loecs* [21]
- *1217: uersus Loets* [22]
- *1226: ante curiam de Loets* [23]
- *1233: vico qui vocabulum est Loche* [24]
- *1247: vicum de Loetch* [25]
- *1248: inter Idenghem et Lothe* [26]
- *1257: apud Loetsh* [27]
- *1269: vicum de Loech* [28]

De afwisseling van de t- en c-vorm (Loets en Loecs; Lothe en Loche) is een opvallend gegeven. Nu is in de handschriften de c en de t vaak niet te onderscheiden. Het is dus goed mogelijk dat de klerken of kopiïsten de t voor een c namen en dat zo in de geschreven bronnen beide vormen ingang hebben gevonden. Ook de rugnotities (14de-15de eeuw) zijn interessant. Daar wordt steeds *Loetsh* [29] geschreven en één keer *Loscht*, vormen die dicht bij de huidige dialectische uitspraak liggen [30].

[18] F. DE POTTER en J. BROECKAERT, Geschiedenis van de Gemeenten der prov. Oost-Vlaanderen. Zandbergen, Gent, 1900, p. 3-10 geven de tekst van het pachtcontract met Gilles van den Cleye van 1458.
[19] DE SMET, Recueil, nr. 35. In het Rijksarchief Beveren, Abdij Ninove, Oorkonden De Smet is steeds de corresponderende originele oorkonde, die hetzelfde nummer draagt als in de uitgave, nagekeken. Hier is steeds de originele versie overgenomen, die soms verschilt van de tekstuitgave van De Smet.
[20] Liber miraculorum Ninivensium Sancti Cornelii Papae, uitg. W.W. ROCKWELL, Göttingen, 1925, p. 93.
[21] DE SMET, Recueil, nr. 112.
[22] Ibidem, nr. 114.
[23] Ibidem, nr. 144.
[24] Ibidem, nr. 175.
[25] Ibidem, nr. 208.
[26] Ibidem, nr. 210.
[27] Ibidem, nr. 225.
[28] Ibidem, nr. 289.
[29] Ibidem, nr. 112.
[30] Zie de cafenaam Loeist nabij het station.

Gelet op de oudste reeds gemelde attestatie *Lota*, kunnen we stellen dat de vormen met de t de originele zijn en dat de c-vormen foutieve verschrijvingen zijn.

4. De etymologische verklaring van *Loots*

Hiervoor kon ik beroep doen op het deskundige advies dat dr. Luc Van Durme me bereidwillig en overvloedig verstrekte. De van oorsprong prehistorische gelatiniseerde waternaam *Lota* is door toevoeging van het (plaatsbepalende) suffix *-ja* tot een nederzettingsnaam omgevormd. Door Romaanse assibilering is dan dit *Lot-ja* geëvolueerd tot *(Lotice) Lots, Loots.*

De betekenis van *lot* zou kunnen teruggaan op het Indo-europese *lat* (= schitterend), dat in de Germaanse context tot *lot* evolueerde. Om een waternaam te vormen is daar de uitgang *-o* (lange vocaal) aantoegevoegd. Dit *lot-o* kreeg dan in het Latijnse milieu de vrouwelijke *-a-* uitgang (riviernamen zijn steeds vrouwelijk), wat *lot-a* opleverde. Daarna volgde de reeds geschetste evolutie naar de nederzettingsnaam *lot-ja*.

5. Veelvoudige en beladen gebruik

Lota is een waternaam, de prehistorische naam van de Molenbeek.

Mogelijk in de 9de, zeker in de 12de en 13de eeuw fungeerde *Loots* vooral als de naam voor het gehucht te Zandbergen aan de weg Idegem-Appelterre, waar op de linkeroever van de beek de watermolen stond en in de nabijheid daarvan het *Hof ter Loots* lag. Het veelvuldig gebruik van het woord *vicus* wijst op de aanwezigheid van een ruimere bewoning. Die bewoning situeerde zich op de plaats waar nu nog de wijk Lust (Loost) te Zandbergen ligt, dus op de rechteroever van de beek.

Volgende 12de- en 13de-eeuwse teksten situeren het gehucht in zijn ruimtelijke context:

- *molendinum apud Lots*
- *vicus de Loets*
- *in parochia de Ydenghem versus Loets*
- *inter Idenghem et Loyam*
- *in parrochia de Samberga iuxta damnum illum, qui a vico cui vocabulum est Loche procedit versus Samberga*
- *in Dombruc inter Ydenghem et Lothe*
- *in parochia de Samberghen iuxta Loecs et prope viam publicam quae ducit Geraldimontem ex adverso Donbroc*
- *inter castellum de Contrecuer et vicum de Loech*

- *allodii mei infra parochiam de Apeltren, ante curiam de Loets, supra viam quae tendit versus Fordes*
- *apud Loetsh ad molendina tam aquae quam venti* [31].

Loots wordt geassocieerd met Zandbergen, Idegem, Voorde, Appelterre en zelfs Wedergrate (Denderwindeke). Inderdaad lag de wijk op de grens van Zandbergen en paalde aan Idegem, Voorde, Appelterre en Denderwindeke.

Die centrale ligging maakte Loots geschikt als plaats waar de baljuw van het Land van Aalst 'souvereine waarheid' hield voor de inwoners van Zandbergen, Appelterre, Voorde en Outer [32]. In het pachtcontract van het Hof ter Loots van 1458 is bepaald dat de pachter volgens de keuze van de Ninoofse abt die dag een maaltijd moest aanbieden aan de hoogbaljuw:

> *item zo wanneer de hooghbailliu van den lande van Aelst sal besitten de groote waerhede met den mannen ende hem ghe lieft tetene int vorseide hof, zo es Gillis vornoemd sculdich te ghevene hemlieden eene tamelike maeltijt oft daer voren X lb. parisis, dwelc minen vornoemde heere den prelaet best sal ghelieven* [33].

De Ninoofse abt moest de kosten van die maaltijd op zich nemen, aldus de 'Kostuimen van het Land van Aalst':

> *d'abt van Nieneve ghelt de costen ter causen van zinen goede ter Loots* [34].

6. Besluit

Het mysterieuze toponiem *Loots* [35] is afgeleid van de watternaam *Lota*. De attestatie uit de *Miracula S. Amandi* (1107) levert hiertoe het beslissende bewijs.

Dirk Van de Perre
Hoogstraat 23
9401 Pollare

[31] Zie de noten 19 tot 28.
[32] Bepaald in het Boeck met den haire, uitg. L.A. WARKÖNIG, Flandrische Staats- und Rechtsgeschichte bis zum Jahr 1305, III/2, Tübingen, 1839, p. 128.
[33] DE POTTER en BROECKAERT, Zandbergen, p. 6.
[34] Boeck met den haire, uitg. WARKÖNIG, p. 128.
[35] Ook de familienaam Loots bestaat. Vindt deze naam zijn oorsprong in het gehucht Loots te Zandbergen?

Teken nu in op het

SYSTEMATISCH REGISTER OP DE JAARGANGEN 1-50 (1949-1998) VAN "HET LAND VAN AALST" MET INDICES OP AUTEURS-, PERSOONS- EN PLAATSNAMEN

Inhoud: 1158 artikels, gepubliceerd van 1949 tot 1998, naar onderwerp gerangschikt. De inhoud wordt ontsloten door indices op auteur, persoonsnaam en plaatsnaam en door een uitgebreide inhoudstafel

Auteurs: Georges Vande Winkel en Wilfried Vernaeve

Technische kenmerken: 160 pagina's
formaat 235 x 155 mm
kaft in 2-kleurendruk op 300 gr
Chromomat-papier

Prijs: 200 BEF (leden) of 250 BEF (niet-leden), eventueel ver meerderd met 50 BEF verzendingskosten indien u de publicatie wenst toegestuurd te krijgen. Bedrag te storten op 000-0586911-61 van "Het Land van Aalst".

Verschijningsdatum: 5 november 1999.

Het boek wordt gepresenteerd tijdens een herdenkingsavond rond de figuur van Hendrik Vangassen, prominent neerlandicus en historicus, medestichter en voorzitter (1954-1963) van "Het Land van Aalst". Intekenaars krijgen nog een uitnodiging voor deze avond en kunnen hun exemplaar op de avond zelf of tijdens de openingsuren van de aansluitende Hendrik Vangassen-tentoonstelling afhalen.

De Hendrik Vangassen-tentoonstelling staat opgesteld in de lokalen van de Plaatselijke Openbare Bibliotheek van Ninove en is toegankelijk op volgende uren:
zaterdag 6 november 9-13 u
maandag 8 november 14-20 u
dinsdag 9 november 12-20 u
woensdag 10 november 12-17 u
donderdag 11 november 14-17 u
vrijdag 12 november 16-20 u
zaterdag 13 november 9-13 u

GESCHIEDKUNDIGE
VERENIGING
HET LAND VAN AALST

LOSSE NUMMERS EN OUDE JAARGANGEN

Een los nummer vanaf jaargang 1991 kost 200 fr.
Een enkel nummer vóór 1991 kost 150 fr., een dubbel nummer 250 fr.
Een volledige oude jaargang kost 600 fr.

De verzending gebeurt na storting van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer 422-4072681-04 van Het Land van Aalst, Oude jaargangen, Tulpstraat 1, 9308 Aalst-Hofstade, tel. (053) 70 21 79.
Niet alle jaargangen zijn nog in voorraad. Vooraleer te bestellen, neem eerst contact op.

EVENEENS BESCHIKBAAR:

G. Van Bockstaele, Gids voor een werkbezoek aan de koninklijke bibliotheek Albert I te Brussel - 1991: 100 fr. (gebeurlijk te verhogen met portonkosten).

Herman van Isterdael e.a., Bibliografie van de Gemeenten van het Land van Aalst (1950-1983). 2 banden - 915 blz.: 1.200 fr. (gebeurlijk te verhogen met portonkosten).
Kaart van het voormalige "Land van Aalst" (1596) - Horenhault - kleurendruk - 1988: 1.000 fr.

De publicatie van deze jaargang gebeurt met de financiële steun van:

DE RIEMAECKER printing
B V B A
50 1947 1997
NUKERKEPLEIN 9 • B-9681 NUKERKE
TEL. (055) 21 14 04 • FAX (055) 21 20 00

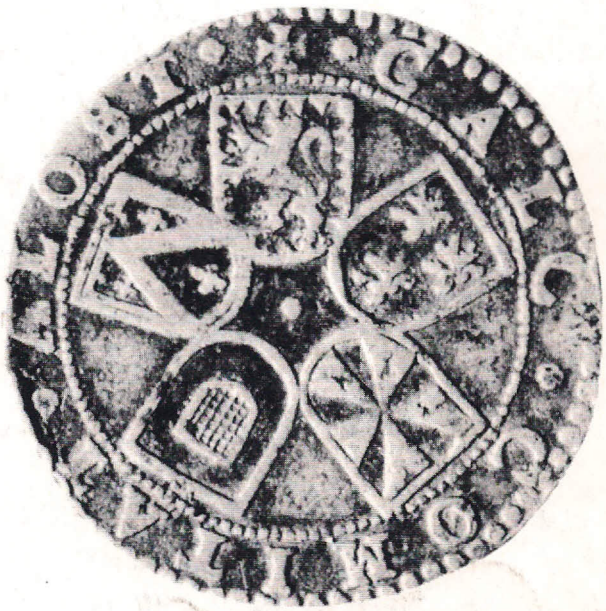
Inhoud

JAARGANG LI - 1999 - NUMMER 3

G. VAN DE WINKEL
W. VERNAEVE
Bibliografie 1998 161-229

D. VAN DE PERRE
Het toponiem Loots 231-239

Mededeling 240

1999